

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, szeptember 7.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezetékek: A vízvezeték megváltása.

Malmérő papok és tanítók.

Királyi hercegnők a kolostorban.

A véres országból.

Ki lesz az új táblacelnök?

Az angyalok ravaszkodnak.

A szerelem halottja.

Lujza hercegnő gyermekei között.

A humel csata.

Esetek.

Gyilkos após.

A megtámadott minoriták.

Házasságok a halálban.

Nagy tűz Budapesten.

A cseregyerek tragédiája.

Aki ült a magyarokra...

Vértűrdő Ó-Becsén.

A névtelen levél.

Tárcs: Viszontlátás. Írta: M.-Hrabovszky Julia.

Ujarnok: Extasis. Írta: Fehér Judit.

A vízvezeték megváltása.

Arad, szeptember 6

Aradnak van a legdrágább ivóvize az egész kontinensen. Ez a tény magában is a legteljesebb foglalat mindazon bűnös mulasztások s gyanús sáfárkodásoknak és végzetes rövidlátásnak, melyek Arad adminisztrációjában ezt a nyomoruságos állapotot előidézték. És jól jegyezzük meg, ezt a vízdrágaságot nem Köves Arábiának vagy Szaharának sivatagjaihoz hasonló talajviszonyok idézték elő, hanem egy oly helyen állandósult, ahol pár méternyire iható víz fakad az ásó nyomán és a hol a Maros holt ágainak homokjában

oly bőven és tisztán bugyog fel a Marosnak természetesen szűrt vize, hogy körmonfont ravaszsággal kellett a fölöslegessé vált mesterséges szűrés elrendelését, illetve elfogadását keresztül hajtani, hogy aztán Arad közönsége kétszer olyan áron igya meg saját rövidlátása és erkölcsi inferioritásának mesterségesen szűrt levét. Hej, sokat lehetne erről írni, ha akarnának a kik tudnak, s tudnának, akik akarnak! Elég legyen itt annyit megjegyeznünk, hogy a vízvezetési művek létesítésének vállalata és finanszírozása az aradi adminisztráció történetének sötétebb lapjai közé tartozik.

Most már tíz éve nyögi Arad ezen ép oly tehetetlen, mint rideg és önző kalmárszellemű áthatott vállalatnak sorvasztó monopoliumát, anélkül, hogy reménye lehetne tőle megszabadulnia. Nincs a társaság tulajdonosai és vezetőségében sem bátorság, sem tehetség ahhoz, hogy nagyobb tömbbefektetés kockázatásával az üzemet szélesebb alpra fektetve, a víz egységárának leszállításával az öregbedő fogyasztás révén tenné a vállalatot jövedelmezővé. Idegenek ők és megelégszenek a horribilis árak mellett a csekélyebb forgalommal. A mint nem értik az aradi polgár nyelvét, nem érzik annak baját sem és a város jóvoltáért ugyancsak nem hajlandók kockára tenni a biztos és állandó hasznot.

Igy állanak a körülmények most, midőn a város — megunva a tűrhetetlenné

vált kizsákmányoltatást — elhatározta élnie szerződés adta jogával és lépéseket tett az üzem megváltására. Az elmondottak igazságát élénken megvilágítja a vízvezetési vállalat ama jelentése, melyet a megváltás ügyében hozott közgyűlési határozatokra adott be a tanácshoz. Tiltakozik a felmondás ellen, mert a szerződésszerűleg kikötött 10 évi üzem nem tellett le még most, szeptemberben, hanem majd novemberben fog letelni, mintha ettől a két hónaptól függne a megváltásnak fontos és elkerülhetetlenül bekövetkezendő aktusa; mert az már csak még sem képzelhető el, hogy a közszolgáltatások legfontosabbika, éppen a víznyújtás, mely a város legfőbb életszükségletét képezi, továbbra is egy idegen konzorcium kezében maradjon, mely annak életképessége és a közjólétnek megfelelő jutányossága fejlődését gátolja. És pedig a mostani tárgyalásokból egész világosan kitűnik, hogy a társulat a megváltás elé minden áron akadályokat akar gördíteni, s e célja nem riasztja vissza a legkicsinyesebb kertelésektől sem, úgy, hogy nem ártallja a szerződésnek nyitott és félremagyarázhatatlan pontozatai ellenében is a megváltás fogantatba vételét azzal a légből kapott kifogással huzni-halasztani, hogy a „megváltást intéző szakértő bizottság a működését mindaddig meg nem kezdheti, míg bizonyos vitás jogkérdések bíróság el nem döntetnek.“ Természetesen a vállalat bölcsen elfelejti az ő jelentésében ama vitás jogi

Viszontlátás.

Írta: M.-Hrabovszky Julia.

Klára nem tudta elgondolni, miért késik Anna olyan sokáig a reggelivel és utána ment a konyhába. A ködös, sötét, novemberi reggelen a takaréktűzhely fölött, amiben vígan pattogott a tűz, a gázláng fel volt gyújtva. A reggeli elkészítve állt a tálcán, de Anna mozdulatlanul, elborult arccal ült egy faszéken és szemel komoran meredtek az ölében heverő nyitott leveleire.

— Mi történt? — kérdezte Klára, megdöbbenve nővére komor arcától és ijedt pillantást vetve a leveleire.

Anna sajtószzerű tekintettel nézett a húgára és pillanatnyi habozás után fájdalmasan tagolta:

— Rettenetes szerencsétlenség!

— Hol? Kivel? Kit ért? — kérdezte Klára ijedten.

— Szalkay Gábor írt — felelte Anna lassan, nehezen ejtve ki minden szót, mintha a váratlanul vett rémhír megbénította volna a nyelvét. — Imre... az a kedves, áldott jó ember, szerencsétlenül járt a vadászaton... a fegyvere elsült, miközben leszállt a kocsiról és...

— Meghalt? — sikoltott fel Klára és két kezével rémülten kapott halotthalvánnyá vált arcához.

— Még él... de az orvosok feladták... — felelte Anna fátyolozott hangon.

— Oh! — csak ezt tudta mondani Klára és megdült a falnak, nehogy elesse. A szívében kimondhatatlan szánalom ébredt a szegény haldokló iránt, aki annyira szerette őt és akit egykoron ő is... szeretni vált. Vagy talán szeretett is? Mit tudta azt ő, e rettenetes pillanatban!

— Az órái meg vannak számlálva, — folytatta Anna mindjobban ellágyulva — utolsó órája látni téged és a fiadat. Gábor kéret, utazzatok a legközelebbi vonattal a haldoklóhoz.

— Gábor! — kiáltott fel Klára ijedten, aztán zavarodottan dadogta — Oh, Istenem! ő hát... tudja!... — és Klára előbb halotthalvány arcát most egyszerre bíborvörös ég öntötte el, talán a szégyen pirja.

— És aztán? — látszott mondani Anna Klárára szegezett erőlyes, komoly tekintete.

— Ő meg fog vetni... megvet, — sutogta Klára — hozzáférhetetlennek, tiszta erkölcsű nőnek tartott... és most tudja!... Oh! oh!

— Nem erre kell most gondolnod, — szólt Anna komolyan — nem Gáborra, de Imrere... egy szerencsétlen haldokló várja türelmetlenül az érkezését — folytatta rábeszélőleg.

— Nem... nem mehetek! — védekezett Klára elrémülve — nem bírok!

— Menned kell! — szólt Klára határozottan. — Nincs jogod gyermeked haldokló apjának utolsó kívánságát megtagadni. És Imre gondoskodni akar a gyermekéről, ezt írja Gábor.

— Nincs szükségem semmire! — kiáltotta dacosan Klára. — Nevet adtam a gyermekemnek, elég keservesen megszolgáltam érte hat év kinszenvedésével!... Nem tartozom senkinek semmivel, nem is kérek semmit?

— Szívtelen lennél, Klára? — kérdezte Anna rövid szünet után olyan tekintettel, a mi a huga szívébe furódott. — Nem liyennek ismertelek! Egy haldokló utolsó kérését meg tudnád tagadni öns érdek miatt? Feláldoznád fiad jövőjét csupa álszégyenből, vagy mit tudom én! A multat nem törölheted el! Gábor abban a hiszemben van, hogy szeretted Imrét és akkor fog megítélni, ha nem sietsz a halálos ágyához! Sonasem bocsájtaná meg ezt neked!

Klára kezeibe temetett arccal, a falnak dőlve, mozdulatlanul állt egy ideig. A legellentétebb érzések vívtak harcot a lelkében, két keze lassan aláhanyatlott és ő sápadt fejét felemelve, tragikus elszántsággal mondá:

— Jól van!... megyek!

Es egy óra múlva elutazott a kis fiával.

Nehéz feladat állt Klára előtt, le most már nem hátrálhatott. Aztán bármennyire fellázadt is a lelke ama ferde helyzet ellen, a mibe sodorja magát, ha gyermekével Imre halálos ágyához siet, másrészt valami elemezhetetlen érzés vontja őt oda, készítette őt, a haldokló vigasztalására sietni. Szánalom, jószívűség sugalta-e azt az érzést, vagy az csak utolsó parazsa volt az egykoron lobogó lánggal égő szerelemnek? Klára

kérdések felsorolását, melyek még bíróság eldöntendők volnának.

A vállalat taktikája különben a mily kicsinyes, ép oly átlátszó; azért akarják a megváltást halasztani, mert a vállalat évről-évre jövedelmezőbb, miután a megváltás ára az üzem utolsó öt évének jövedelmezősége szerint állapítandó meg s így ők minden évvel csak nyernének. A jogügyi bizottság, mely a vállalat jelentését ma tárgyalta, tisztában látszik lenni a helyzettel s a vitás kérdések előzetes bírói tárgyalásának ellenvetését egyszerűen visszautasította. Ámde a legjobb akarat és legszívósabb erély mellett sem fog a város közönsége az ellenséges és nem akaródzó féllel oly könnyen boldogulni, ha minden reményét és támaszát a tulipán-koszorúta magyar jogszolgáltatásba helyezi.

A megváltás munkájában Arad város érdekeinek képviselőit a *nagyközönségnek kell támogatnia*. Ha ez a közönség egy kis lokálpatriotizmusra buzdulna és egy ideig a vezetéki víz szükségletét s vízfogyasztását a minimumra redukálná, ellenben az öblögető vizeket a visszaállított kutából fedezné, rövidesen megtörténne az a csuda, hogy a vízvezetéki urak sokkal készségesebbekké és hajlandóbbakká válnának. Csakhogy ehhez emberek kellenének a gátra és egy kis közszellem, a mit azonban eddig vajmi keveset tapasztaltunk.

Italmérő papok és tanítók.

Tisztviselők-e vagy korcsmárosok?

(Ütök a kereskedőt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

A tisztviselőnek ugy-e az a feladata, hogy a rábízott hivatali kötelességeket jól és pontosan végezze? A lelkésznek ugy-e az a feladata, hogy a gondjaira bízott lelket istenes életmódra tanítsa és nevelje. A tanítónak ugy-e az a fel-

adata, hogy a nemzet ifjúságát műveltse és tanítsa tegye? Semmi kétség, hogy mindhárom igen tiszteletreméltó, nagy és szent hivatás, amely ezenfelül nehéz is olyannyira, hogy egy embernek egész munkakörét leköti és igénybe veszi. Hanem azért, aki azt hiszi, hogy a jövő tisztviselőjének, tanítójának és lelkészének ebben fog kimerülni a hivatása, az nagyon csalódik. Legalább Wekerle Sándor pénzügyminiszternek egy legutóbbi dátumu leírata tele van csábos ígérettel arra nézve, hogy a magyar tanító, a lelkész és tisztviselő ezennel, ha úgy tetszik — *korcsmáros is lehet*. Ha kedve telik benne, szellemi táplálék és lelki vigasz helyett alkoholt is árulhat a hiválnak.

Eddig úgy volt — és a törvény rendelkezése folytán úgy, hogy sem a tanító, sem a lelkész, sem a köztisztviselő saját természetű borát nem árulhatta kis mértékben. Akadtak olyanok, akik ezt az engedélyt kérték ugyan a pénzügyminiszteriumtól, de az — a törvény világos tilalmára utalva — minden esetben megtagadta a kérelmet. Es ez természetesen is volt. Mert hisz a kismértékben való árusítási engedély azt jelentette volna, hogy a szolgabíró valóságos korcsmát tartott volna a hivatalos idő alatt, a pap itcével mérte volna a hegyek nedűjét és a tanító állandóan Noéről tartott volna preleklőt.

Ugy látszik a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete ezt az állapotot nem tartja valami szörnyűségesen fonáknak, mert kapta magát és fölterjesztéssel fordult a pénzügyminiszterhez s arra kérte, *adna a jövőben italmérési engedélyt a köztisztviselőknek, a papoknak és tanítóknak is*. A fölterjesztésre az volt a válasz, hogy jó, a nevezettek kérelmei ezentúl méltányos elbánásban fognak részesülni.

Aki a hivatalos nyelvet érti, az menten tudja, hogy ez a méltányos elbánás kedves biztatás a jövőbeni kultur korcsmárosoknak. Igaz, hogy nem biztatás a magyar kulturának, de úgy látszik ez nagyon másodrendű dolog. Ha pedig a „reform” még olyan is, hogy ezzel nagyot lehet ütni a vidék apró ke-

reskedőin, akiket a fogyasztási szövetkezetek lelkes állami támogatása amúgy is szorít — akkor ezt a korszakos reformot magas szociális szempontból hamarosan nyíbe kell ütni.

Csakhogy ebben a dologban van valami súlyos hiba. A hiba: a törvény. Az 1899. évi XXV. törvénycikk 3 §-a, amely szóról-szóra így hangzik:

„Állami, törvényhatósági és községi alkalmazottak, lelkészek és tanítók, valamint ezek nevel és kiskorú gyermekei részére sem korlátozott, sem korlátlan kimérésre, sem kismértékben való elárúsításra engedély nem adható.”

A törvény e kétségbevonhatatlan, világos és egyenes tilalma ellenére történhetik csak, ha a szóban forgó foglalkozású egyének italmérési engedélyt nyernek. Már pedig a törvény tisztelete kell, hogy mindenek felett álljon. Az alól senki kedvéért, még a hatalmas agrárius osztály kedvéért sem szabad és lehet kivételt tenni, amennyiben pedig tesszük: nyílt törvénytörést követünk el.

Az ilyenféle gazdasági kérdések iránt nincs valami nagy érzék a közjogi elvakodásokra idomított közvéleményben. Pedig ez a dolog igen nagy érdekű és évi szempontból is nagy jelentőségű. Arról van szó, hogy egyik kereseti osztály érdekében, tehát tiszta *osztályérdekből megszagik a törvényt*, hogy ilyen módon érzékenyen megkárosítsanak egy másikat, amely pedig sem rá nem szolgált ilyenfajta üldözésre, sem nem jutott odáig, hogy a törvény nyílt megszegésével kivétessék a törvény ortalma alól.

Ebben az ügyben egy pillanatig sem szabad késnie a pénzügyminiszternek az orvoslással. A törvény a sérelmes leirat megváltoztatására kényszeríti, a méltányosság erre utalja. Alkalma pedig megvan hozzá. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés tegnap ebben a tárgyan fölterjesztéssel fordult a miniszterhez s e fölterjesztés kedvező elintézése sürgősen szükséges, hogy megnyugodjék az utóbbi időben tulontúl fölzaklatott kereskedői közvélemény.

maga sem tudta, de a lelkében dúló ellentétes érzelmek végtelen gyötrelmet okoztak neki és ő allig várta, hogy tul legyen mindenén és ismét a vasuton ühessen hazafelé. El is határozta, hogy még aznap, az éjjeli vonattal visszauazik Budapestre.

— Mindennek Anna az oka, — gondolta Klára, miatt a vonat dübörögve röptette őt a szomorú cél felé — ha nyáron távol tartja magától Imrét, nem ad annak alkalmat heteken át a kis fiával érintkezni; nem is tudva a gyermekről, Imre most nem vágyódna fia és annak anyja után. De Anna a fejébe vette, hogy Klárát összeházasítja Imrével. Klára régen észrevette ezt és mivel belátta, hogy Anna elhallgattatására más mód nincs, beleegyezett az Imrével való találkozásba, ezen alkalmat a helyzet tisztázására akarva felhasználni. Vagyis végképpen el akarta venni Imre minden reményét.

Nem akart többé tudni a Szalkayakról, nagyon is sok lelki szenvedést okoztak neki egykoron. Lehetetlenségnek tartotta, hogy Imre felesége legyen, miután annak tudatára jött, hogy tulajdonképpen mindig Gábort szerette! Ámbár a hat éveses év alatt, a mit beteg férje ápolásával töltött, rajongó szerelme Gábor iránt egy olyan idealisztikus, misztikus érzéssé változott, a minek nem vágy és remény az éltető gyökere, de a mit a mult becses, de színehagyott virágaként kegyelettel őrzünk a szívében. Klára örökre eltemetve hitte ezt a multat, és ime az egyszerre ijeszítő kísértetként emelkedik ki sírjából.

De semmi érzélgés, nem azért edzte meg lelkét az élet szomorú iskolája, hogy őt megijessze ez a kísértet! Bátran fog szembeállni azzal! Csak semmi érzélgés, semmi elágyulás!

Igy bátorította magát az uton Klára, így keményítette a szívét és meg volt győződve, hogy ura lesz érzelmeinek. Mikor azonban a kocsi befordult vele s fiával a jól ismert gesztenye sorban, ahol annyi boldog órát töltött Gáborral; mikor megpillantotta a kis kastély piros fedet, a hólepte nagy pázsitot, a kis lugast, ahol először borult zokogva Imre kebelére, Klarán olyan elérékenyülés, ellágyulás vett erőt, hogy a szemel megteltek könnyekkel és ő nem tudta azokat leküzdeni. Mikor pedig a házba lépett és az üdvözlésre előlépető Gábor sápadtan, megtörve, de meghatóttan, hálásan mondott neki köszönetet, amiért eljött és Klára mindkét kezét megragadva, melegen, őszinte ragaszkodással nézett a szemébe, úgy, mint egykoron, a jó időkben nézett rá: Klára önuralma teljesen megszűnt, a szívében mintha megpattant volna valami, mintha az érzelmek árja egyszerre áttört volna a mesterséges gáton és ő hangos zokogásban tört ki.

A kis fiu odabujt az anyjához, meghuzta annak szoknyáját és kedveskedően mondta:

— Ne sírj, mama, hiszen Imre bácsi nem beteg, látod... és Gáborra mutatott.

Gábor csak most vette észre a gyermeket és amint az ott állt, hidegtől kipirult bájos kis arcával, csillogó, pajkos szemével, szakasztott mása volt Imre egyik gyermekkorai arcképének, ami mindig ott függött az anyjuk ágya fölött. Gábor a karjaiba kapta a gyermeket és összevissza csókolta.

— En nem vagyok Imre bácsi, de a testvére, Gábor bácsi... — magyarázta.

— Ugy! — mondta a kis fiu a gyermekek kedves, éneklő hangján — pedig egészen olyan vagy, mint Imre bácsi — és kis kezével megcirógatta az író arcát.

Nagyon jó emléken maradt meg nála Imre bácsi, aki pár hónap előtt elhalmozta őt cukorkával, játékokkal; azért is vonzódott az Imréhez feltűnően hasonlító Gáborhoz mindjárt az első pillanatban.

Klára türelmetlen mozdulatot tett és kérdezte:

— Láthatnám mindjárt a beteget?

Az író elérte őt és azonnal letette a gyermeket, bár örömet dédeltette volna még, mert valami szokatlan, jóleső érzés melege járta át, miatt a karjaiban tartotta a kis fiu hozzásimuló édes kis testét.

— Mindjárt hozzá vezethetem — felelte Gábor hirtelen elkomolyodva — türelmetlenül várja már. De kérem, uralkodjon magán, törölje le a könnyeit, nem szabad őt nagyon felizgatnunk.

Klára hirtelen letörölte a könnyeit.

— Erős leszek! — mondta bátran.

De a szíve azért rettenetesen dobogott, mikor pár perc mulva belépett Imréhez és azt halott halványan, elváltozott arccal látta feküdni a fehér párnák között. A szoba a chloroform és jodoform rettenetes szagával volt tele, az ágy lábánál egy betegápoló apáca állt, de a mint Klára a szobába lépett, azonnal távozott egy mellőlkajton. Klára összeszorította az ajkait, nehogy felzokogjon; e szomorú betegszobában, e sápadt ember kórágya mellett a halál árnyát látta lebegni.

— Klára! Klára! — szolt Imre gyenge, erőtlén hangon és a paplanon nyugvó sárga kezét a közeledő asszony felé nyújtotta. Klára mindkét keze közé fogta azt a gyenge kezét, aztán leborult az ágy elé és hogy Imre előtt elrejtse a könnyeit, ráhajította a fejét az erőtlén kézre.

A tanítók, leköszerek és köztisztviselők anyagi érdekeinek védelme kedves előttünk és eminens fontossága. De e három hivatás bejónaknak ilyen istápolása sem nem méltó hozzájuk, sem nem igazságos, hogy őket egy egész osztály sereimével segélyezzék. Főleg nem, ha a törvény szól ellene!

Királyi hercegnők a kolostorban.

Chotek Zdenka novicia.

(Látogatás a Sacré-Coeurban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Körülbelül egy hónappal ezelőtt pattant ki az a szenzációs hír, a melyet az illetékes legfelsőbb körökben titkolni, rejtegetni igyekeztek a világ előtt, hogy Chotek Zdenka grófnő, Ferenc Ferdinánd trónörökös feleségének, Hohenberg hercegnőnek nővére kolostorba megy.

Chotek Zdenka elhatározása, mint Bécsből jelentik, most valóban aktuálissá vált. A grófnő letette a fogadalmát, belépett a Bregent közelében lévő riedenburgi Sacré Coeur apácakolostor tagjai közé. A grófnő jelenleg 45 éves.

A ki tisztában van azzal, mit jelent egy nőre nézve a kolostorbelépés, az gondolkodni fog, mi bírhatja a főúri nőt arra az elhatározásra, hogy így sívár életviszonyok között töltsen le életének hátralévő részét? Bizonyos, hogy a laikus előtt megfelfejthetetlen, rendkívüli lelkiállapot hozhatja csupán létre ezt az elhatározást. S a hányszor becsapódik egy egy magisztratuális hölgy mögött a külvilágot elzáró vasajtó, a kolostor kapuja, biztosra vehetjük, egy tragikus fordulat állt be az illető életében, a melylyel a maga személyét feláldozva, egy még nagyobb tragédiát rejt el a világ szeméi előtt.

De hát mégis miért titkolóznak ilyen esetben az érdekelt magas körök? Hisz — nálunk ugyan nem, de a külföldön — a Sacré-Coeur-rend kolostorait nagy számmal népesítik be a királyi családokból álló főúri hölgyek, sőt maguk a királyi hercegnők. Németországban például

egy-egy hercegnő kolostorbelépése a kolostorra nézve mindennapi dolog.

Ebből az alkalmából egy budapesti újságíró kint járt a Városligetben levő Sacré-Coeur kolostorban, hogy tájékozódást szerezzen a kolostori életéről, esetleg tudakozódjék és következtessen, mi bírhat rá általában egy előkelő nőt, hogy a kellemes világi szabadságot egy elzárt, sívár zárdaépülettel cserélje fel?

A Sacré Coeurt belül megismerni azonban nem lehet. A küszöbön át oda be nem léphet világi ember oly célból, hogy annak intim életét tanulmányozhassa.

A tudósítónak mégis sikerült a zárdában a viszonyokról egyet-mást megtudnia.

A Sacré Coeur-rend — jóllehet egyike a legszigorubb klauzulával rendelkező női szerzeteknek — csakis főúri nők számára van berendezve. A míg az irgalmas apácarend tagjai a legfárasztóbb és világi értelemben a leglelőbb testi munkára vannak hivatva, addigra a Sacré-Coeur apácái főleg szellemi munkával, kiválólag neveléssel és tanítással foglalkoznak.

Chotek Zdenka grófnő kolostorba lépése tulajdonképpen annyi, mintha egy szanatóriumba lépett volna; olyan szanatóriumba azonban, a honnan nincs többé visszatérés soha. Általában sokkal szigorubb klauzula köti ezt a rendet, mint a legszigorubb szabályokkal rendelkező férfi szerzetesrendet. A ferencrendi szerzetesek barátoknak is meg van engedve például hogy időnkint kijöhessenek a világba, a napfényre, az emberek közé. A ki módott azonban a Sacré Coeur vaskapuja egyszer becsukódik, az egyszermindenkorra el van zárva a világtól a szűz szoros értelmében. A kolostor küszöbét többé nem szabad átlépniük.

Ha szabad levegőt akarnak szívní, arra való a nagy kertudvar, a mely nélkül Sacré-Coeur kolostorát nem képzelhetők. S az uralkodó családok sarjait éppen úgy köti ez a szabály, mint a legegyszerűbb polgárnőt. A kolostorban egyébként el kell felednie az apácának, mert éreztetik vele, hogy többé nincs rang, nincs osztálytekinély, kiváltság, nincs társadalom.

A testet győztő munkától lehetőleg mentve

vannak. Hivatásuk főleg az előkelő hölgyek nevelésében kulminál. Az uralkodó családok leányait kell állandóan tanítani, nevelni. Tanítanak kézimunkát, háztartást, nyelveket, festészetet, zenét, egyszóval mindent, a mire egy intelligens, képzett urinőnek szüksége van. Chotek Zdenka grófnő most ezek között fog élni és dolgozni fog, mint a kultura egyszerű szerény munkása, mint egy másik szürke, ismeretlen apáca.

Es ha a riedenburgi zárdakert terebélyes fái alatt napi sétát végzi mártól fogva, azt kell gondolnia, hogy az a barátságos terület az egész világegyetem, azon kívül nincs élet, nincsenek emberek, onnan többé ki nem váltja őt semmi csak a halál. Es csak szokkal a növények elvárásával szabad törődni, a kiknek nem szabad a himzörámán az állást, vagy a zongorán a billentyűt elhibáztatni.

A neve is más lesz. Es odabent senki sem fogja tudni, hogy ő Chotek Zdenka, egy trónörökös sógornője, Hohenberg hercegnő nővére...

A véres országból. Zavargások Beszarábiában.

A kormány kommunikéje.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 6

Az orosz birodalom csaknem minden nap meglepő eredményekkel szolgál a művelt világnak. Ma például kiderült a szabasztopoli kikötőben horgonyzó hadihajókról több ágyut egyszerűen elloptak. Amellett, hogy a forradalom a birodalom periferiáin is egyre terjed, a kormány hivatalos kommunikéjában tett közzé, amelyben részint szemükre veti a terroristáknak az utóbbi idők véres eseményeit, részint ígéretet tesz arra nézve, hogy a kormány folytatni fogja a „liberális reformok” keresztültvitelét. Egyben azonban kilátásba helyezi a törvények szigorítását is.

— Végre itt vagy! végre! ... — suttogta a beteg boldogan, — ne rejtse el az arcod, nézz rám Klárám!

Klára felemelte a fejét; a szeme tele volt könnyel, részvétellel, jósággal.

— Édes ... édes — suttogta Imre átszelámlált arccal. — Hát eljöttél? Nem feledtél el? Szeretsz még?

Mit tehetett Klára? Megmondhatta-e az igazat e súlyos betegnek? Szóval hazudni azonban még sem akart, azért csak bólintott a fejével.

De Imre nem érte be ezzel, a régen nélkülözött, boldogító szót Klára ajkairól akarta hallani.

Klára könnytelen volt azt kimondani, miközben gondolta: „az irgalmasságból elkövetett hazugság nem bűn.”

— Tudtam, oh tudtam — mondta a beteg boldog mosollyal — tudtam, hogy nem szüntél meg szeretni, mert bármily kegyetlenül bántál is el velem, a szerelmedben sohasem kételkedtem! Csakhogy ... oh, Istenem! ... más viszonylást reméltem, mást! ... Elhoztad a kis fiút?

— Igen ... behoztam őt?

— Még ne Klára ... előbb beszéljünk meg a fontos dolgokat.

— Fontos most csak az, hogy ne izgassd magadat, ne beszélj sokat; minden egyébre ráérünk később is.

— Nem tudom, — felelte Imre szomorú mosollyal — a halál nem vár és mielőtt meghalok jóvá akarom tenni, a mit ellened vétettem.

— Ellenem? — nem értelek ...

— Nőül akarlak venni Klára ... nemcsak a vagyonomat, de a nevemet is reád és

fiamra akarom hagyni. Minden el van rendezve az esküvőnkhez, az öreg plébános csak az ízenetünket várja, a végrendeletem megírta.

Klára nem volt elkészülve erre; a meglepetéstől mintegy megkövülve hallgatta a beteg szavait.

Mit szóljon, mit tegyen? Igaz tehát, hogy az ember nem kerülheti el a végzetét? Mert mit nem követett ő el, hogy elvágjon Imre és közte minden összeköttetést? És nem használt semmi; férje, a kit válaszfalul állított közéjük, meghalt, a körülmények ide sodorták őt a nagybeteg ágyához, kényszerítették, hogy szerelmet hazudjon Imrének és most kényszerítik, hogy a felesége legyen! Mert a mit habozás nélkül megtagadott volna az egészséges kérés, tehetette azt egy halálos beteggel szemben! Nem, ez annyi volna, mint rögtön megölni őt.

Imre egyetlen ballépés az életben, a vizsgás dolgoknak minő láncolatát vonja maga után.

Klára nem mert, nem tudott nemet mondani és nem volt képes Imrét arra sem rábírni, halasztanák el az esküvőt, a míg Imre jobban lesz.

Imre nem akart várni ... Minek? A szertartás nem fogja őt kifárasztani, sokkal könnyebben érezte magát, a mióta Klára mellette volt.

— Eddig nem reméltem, hogy életben maradok, — vallotta be — de most, mióta látalak ... nem tudom elhinni, hogy e boldogságnak vége szakadhat ... élni akarok! ... élni veled! Menj, siess Klárám, hozd be a fiamat, Gábor pedig küldjön a plébánosért.

Klára halotthalványan, remegő ajakkal mondta eztán a mellékszobában Gábornak:

— Imre azt óhajta, esküdjek meg vele azonnal, nem tudtam őt lebeszeelni a szándékáról. Ha önnek a legkisebb ellenvetése is lenne a házasságot illetőleg, kérem, találjon kibuvót, hogy azt eloszassuk.

— Ellenvetésem, nekem? Miért lenne? — felelte Gábor hidegen. — Nem volt két nap előtt sem, a mikor az élettől duzzadó Imre bejelentette nekem nősülési szándékát. Régen szeretik egymást, miért ne lettek volna egymáséi? Most pedig bűnnök tartanám, ha szegény bátyám utolsó óánjának teljesítésével ne édesíteném meg végperceit ... És ... ki tudja? ... Az orvosok máskor is csalódtak már ... A boldogság a legjobb orvosság és már sokszor tett csudát! Adja Isten, hogy úgy legyen!

... Már sokszor tett csudát! — visszhangzott Klára lelkében, s ő megremegett arra a gondolatra, hogy talán egy hosszú élet alatt lesz színléni kénytelen ... De nem hátrálhat ... a sors akarja, hogy ő Imre felesége legyen! Eh, mindegy, Gábor szerelmét ugyanis elvesztette ... Gábor óhajta ezt a házasságot.

Es Klára legyőzve a sors végzése által, tehetetlenségének tudatában leroskadt egy karosszékbe és két kezébe temetve az arcát, csendesen zokogott.

— Mennyire szereti őt! — gondolta Gábor elsorult szívével. Es ment, hogy rendelkezni a esküvő iránt.

Mai távirataink a következők:

Pétervár, szeptember 6. A ma közölt hivatalos kommuniké többek között a következőket mondja: Az utóbbi két évben a forradalmi mozgalom rendkívül erőre tett szert és főleg ez év tavasza óta igen nagy arányokat öltött. Alig mulik el egy nap, amelyen újabb bünt ne követne el. Fegyveres lázadások, zendülések Szobasztopolban, Sveabourghban, Revalban és Kronstadában, hivatalnokok és rendőrök ellen elkövetett gyilkosságok és merényletek, rablások szakadatlan sora következik egymásután.

Ez év nyarán Csuknin tengernagyot a fekete-tengeri flotta parancsnokát, a szamarai kormányzót, Markgrauusky tábornokot, a városi kormányzót, valamint Minn tábornokot megölték, azonkívül számos merényletet követtek el, amelyeknek igen számosan estek áldozatul. Ilyen volt az, amelyet Szobasztopolban Neplujow várparancsnok, továbbá a melyet Stolipin miniszterelnök ellen követtek el. A rendőrség napról-napra igen nagy veszteségeket szenved.

Minden azt mutatja, hogy a forradalmi szervezetnek az a célja, hogy a kormány nyugodt tevékenységét megzavarja, a rendet megbontsa és a nyugodt állami életet lehetetlenné tegye. A kormány szükségesnek tartja, hogy kijelentse, hogy a forradalmárok készítették elő, részben még a дума feloszlata előtt, a hadseregben és a hajórajban a fegyveres lázadást, másrészt az agrármozgalmak, amelyeknek az a célja, hogy az egész államot romba döntse. A szélsőpártiaknak lenne a feladatuk, hogy a forradalmi mozgalmat megvédjék. Ezek behatoltak a dumába, ahol törekvéseik odairányultak, hogy a végrehajtó hatalmat magukhoz ragadják. A forradalmi mozgalom sikerét másrésztől agitációs utakkal és az immunitás védelme alatt álló dumatagok propagandájával akarták biztosítani. Együttal általános sztrájkokkal az ország gazdasági életét is meg akarták akasztani.

A mikor a дума feloszlata után a kronstadti és sveaborgi zendüléseket azonnal elnyomták, az általános sztrájk balul ütött ki és a kormány intézkedéseket tett az agrármozgalom ellen, a szélső forradalmárok enyhíteni akarták azt a benyomást, a melyet terveik balsikere keltett és egyben meg akarták akasztani a kormány munkáját is.

Pétervár, szept. 5. A jelzett hivatalos kormánykommuniké a kormány általános programját tartalmazza s megállapítja, hogy a kormány igyekezeni fog, hogy egyrészt a liberális reformokat folytassa, másrészt a forradalmi zavargásokra fennálló büntető törvényeket szigorítsa, továbbá, hogy mindazonon a helyeken ahol ostromállapot avagy rendkívüli védelmi rendszabályok léptek életbe, hadbíróóságok állítsanak fel. A zsidókra vonatkozó megszorításokat részben megszüntetik. A tartományok a legmesszebbmenő önkormányzatot nyerik. Lengyelország és a balti tartományok a zemsztvóképviselet instituciót nyerik el. A rendőrségi és egyéb nyilvános szolgálati ágakban új szabályok lépnek életbe.

Pétervár, szept. 5. Szeptember végén az októberisták és a békés ujtások pártja közös értekezletre jönnek össze Pétervárott. Kilátás van arra nézve, hogy az október 17-én létesült szövetséget feloszlik és a békés ujtások pártjába belép.

Bukarest, szeptember 6. Beszarábiában nagy agrárzavargás tört ki. A kormányzó rendeletére két itt tartózkodó dumaképviselőt le akartak tartóztatni, de a lakosság erővel kiszabadította őket. Több községben bezárkóztak a parasztok lakásaikba és bezárták az adószedőket. Az ellenük

küldött kozákok, akiket fegyveresen fogadtak, megtagadták az engedelmisséget és a parancsnok kénytelen volt őket visszavonulni.

Szobasztopol, szeptember 6. A tengerészeti hatóságok körében óriási az izgalom amiatt, mert a kikötőben levő hadihajókról több ágyu eltűnt. A vizsgálat megindult.

Ki lesz az új táblaelnök?

Sábel Kálmán utóda.

(Négy jelölt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Sábel Kálmán váratlan elhunytával megüresedett nagyvárad táblaelnöki állást az igazságügyi kormány — értesülésünk szerint — hamarosan be fogja tölteni. Erre két okból is szükség van. Az egyik és jelentősebb ok az, hogy a nagyvárad táblán már régebb időkről felszaporodott hátralék feldolgozása a eminens érdeket képez és ez csak úgy lesz lehetséges, hogy ha az elnöki állás sokáig nem marad üresedésben.

Medvigy Mihály tanácselnök részint kor, részint sokoldalú elfoglaltsága miatt nem tud magának annyi időt szakítani, hogy az ügymenet gyorsaságát oly módon ellenőrizze, mely a jogosult igényeket kielégíthetné. E tekintetben jelentékeny akadályt képez azoknak a táblabíráknak szabadságon léte, kik a szüneti tanácsban működtek. A csekély bírói létszám mellett nem ritkán megtörténik, hogy vagy a polgári, vagy a büntető tanács kénytelen üléseit elhalasztani, mert — nincs szolgálatban annyi bíró, hogy mind a két tanács egyszerre ülészhethetnek.

Erről a mlzériáról az igazságügyi kormány tudomással bír, s Polónyi Géza miniszter olyan férfit kíván a tábla élére állítani, ki amellet, hogy a kormány bizalmát bírja, egyben munkabírása, adminisztratív tehetsége s jogi készségénél fogva megfeleljen a hozzáfűzött várakozásoknak.

A táblabírák körében mint komoly elnökjelöltek: Tassy Pál koronaügyész helyettes, Pongrácz Dzsó budapesti főügyész, Igyártó Sándor kuriai bíró és Medvigy Mihály táblai tanácselnök neve vannak forgalomban.

Tassy Pál nem ismeretlen Nagyváradon. Régebben mint az ottani törvényszék elnöke működött. Vaserélyű ember, ki maga is dolgozik, de ugyanezt másoktól szintén megköveteli. A mikor a nagyvárad törvényszék élére állították, ez a bíróság annyira el volt merülve a restanciák tengerében, hogy az minden fogalmat felülhaladt. Tassyra várt az a feladat, hogy az igazságszolgáltatás megrekedt szekerét a kátyúból kiemelje. A várad törvényszék bírái még most is keletlenül érzéssel gondolnak vissza azokra a nehéz napokra, amikor Tassy példaadása mellett gőzerővel kellett feldolgozni az aktákat. Az energikus elnök sikerét Plöss Sándor igazságügyminiszter akkor azzal honorálta, hogy az újonnan szervezett nagyvárad ügyészség vezetőjévé nevezte ki.

Pongrácz Jenő régebben a debreceni főügyészségnél működött mint főügyész helyettes. Innen került a budapesti főügyészség élére. A Fejérváry-kormány idejében az igazságügyminiszter haragját vonta magára, mert megtagadta a kormány egy olyan rendeletének végrehajtását, mely meggyőződése szerint törvénybe ütközött. Természetesen Lányi Bertalan boszút állott rajta. Megvonta tőle a főügyész megbízást és a kúriára rendelte be bírónak. A koalíciós kabinetnek első ténye közé tartozott az ő

visszahelyeztetése. Exponált állásában a kormány különös bizalmát élvezte.

Igyártó Sándor nagy jogászai képességgel, mint szeretetreméltó modoránál s kiváló adminisztratív tehetségénél fogva szinte predestinálva van az elnökségre. A debreceni törvényszék élén nem közönséges sikereket ért el és nagyon megkedveltette magát. Itteni működésének jutalmául nevezték ki a kúriához bírónak.

De nincs kizárva az sem, hogy Medvigy Mihály tanácselnök lesz a nagyvárad tábla elnöke. Már Bitó Zsigmond halála után komoly jelöltként szerepelt és ha báró Fejérváry-nak nem Sábel Kálmán lett volna a jelöltje, úgy bizonyára őt nevezik ki, miután az elnöki állás elfogadása tekintetében vele hosszabban tárgyaltak.

Az angolok ravaszkodnak.

A vízmű-szerződés felmondása.

(A jogügyi-bizottság javaslata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Ma tárgyalta a város jogügyi bizottsága az aradi Vízvezetési részvénytársaság igazgatóságának a vízművek megváltása ügyében a törvényhatósághoz intézett beadványát. A beadvány, amelyet tegnapelőtt kivonatosan már ismertettünk, főleg két kérdést tart szem előtt. Mindenekelőtt kifogásolja, hogy a törvényhatóság a részvénytársaságnak már felmondott, holott a vízművek üzembe helyezése óta még tíz év nem múlt el. A második, a társaságra nézve állítólag sérelmes pont pedig maga a megváltás ténye, amely a beadvány szerint szerződésellenes. Erre nézve a részvénytársaság bírósági döntést szeretne provokálni.

A részvénytársaság első kifogásának — noha ez is csak kicsinyeskedés — a jogügyi bizottság is helyt adott és ilyenképen a felmondás november 15-én újból meg fog történni. De a társaság kifogásának a jogügyi bizottság szerint semmi alapja nincs, mert egyrészt a társaság állításának bizonyítására nem hivatkozik a szerződés konkrét pontjaira, másrészt a szerződésben nincsenek is olyan pontok, amelyek alapul szolgálhatnak az ilyen kifogásra. A társaság kifogása tulajdonképpen csak arra irányul, hogy a megváltást mennél későbbre tolja ki, ami nagyobb anyagi haszonnal járna a részvénytársaságra nézve. A megváltás ugyanis az utóbbi hét év jövedelmei alapján történik és minthogy évről-évre fokozatosan nagyobbodik a jövedelem, érdekében áll a társaságnak, hogy a számításnál az 1906., sőt ha lehet, az 1907-ik év is alapul véssék. Erre különben rámutatott Rosenberg Miksa dr., akinek indítványára a bizottság kimondta, hogy a törvényhatóságnak az óvás elutasítását hozza javaslatba, azzal, hogy a felmondás november 15-én újból megtörténjék és a részvénytársaság hívassék fel szakértőinek megnevezésére.

A részvénytársaság — mint ismeretes — dacára óvásának, már megnevezte szakértőit, ezek közül azonban ketten angol emberek, akik magyarul nem értenek és ilyenképen a város által kiküldött bizottsággal nem is tárgyalhatnak. Ezt is szem előtt tartotta a jogügyi bizottság és javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a részvénytársaságot olyan szakértők kiküldé-

sére hívják fel, akik a magyar nyelvet a tárgyalások folytatásához szükséges mértékben bírják.

Az ülésről alábbi tudósításunk szól:

Institutoris Kálmán polgármester az ülés megnyitása után felhívta *Jegesi* Károly dr. alügyészt, hogy olvassa fel a vízvezetési művek igazgatóságának beadványát.

Ennek megtörténte után *Rosenberg* Miksa dr. tb. főügyész szólott behatóan a tárgyról. A vízvezetési művek átvételét — ugymond — nemcsak köztisztasági, hanem pénzügyi szempontból is fontosnak tartjuk a városra nézve. Ezért mondjuk ki a megváltást, amely a határozat értelmében a jövedelmezőség alapján fog történni. A szerződés értelmében az üzembe helyezésről számított tíz év múlva jogában áll a városnak a szerződést felmondani. A részvénytársaság beadványában ezt a határidőt november 15-én jelölte meg. Szóla utána járt ennek és megállapította, hogy az üzembe helyezés tényleg 1896 november 15-én történt, miért a felmondás is csak ennek az évnek november 15-én történhetik meg. A társaság a felmondást sérelmesnek tartja. Arra nézve azonban nincsen egyetlen konkrét adat sem, hogy miért tartja sérelmesnek a társaság a felmondást és a megváltást. A szerződés egyébként minden bírói beavatkozást kizár. A társaság angol szakértőket nevezett meg, akikkel tehát angolul kellene tárgyalni, mert magyarul nem tudnak. Ez abszurdum. Azok, akik tárgyalni akarnak, magyar nyelven kötelesek tárgyalni, mert a szerződés a közvetlen tárgyalást követeli meg és így még hiteles tolmácsnak sincs helye. Tekintettel arra, hogy az üzem csak november 15-én lesz tíz éves, azt indítványozza, hogy a törvényhatóság a megváltási határidőt november 30-ára tegye át. Ebben a városra nézve nincsen jogfeladás. Végül az alábbi javaslatot terjesztette a jogügyi bizottság elé:

Az aradi vízvezetési művek részvénytársasága jelentésének azon része, melyben a vízvezetési művek megváltása és a szerződés felmondása ellen óvást emel azon címen, hogy a felmondás a szerződés rendelkezéseit sértene és állítólag vitás jogkérdések eldöntése előtt nem állnak oly adatok rendelkezésére, melyekre a szakértő bizottság számításait alapíthatná, tudomásul annál kevésbé sem vehető, mivel egyfelől egy szóval sem jelölte meg, hogy mennyiben sértik az 12088—280—1906 és 12575—320—1906 számú közgyűlési határozatok a szerződés rendelkezéseit; — másfelől, mivel a vízvezeték létesítése tárgyában megkötött szerződés 18. pontja szerint jogában áll a város közönségének a vízvezeték üzembe helyezés első 10 évének eltelté utáni időpontra legálább 12 havi előzetes felmondás mellett a tiszta jövedelem alapján megváltani, és mert a megváltásra vonatkozó összes kérdésekben a döntés joga kizárólag a szerződés 18. pontja értelmében megalakítandó szakértő bizottság jogkörébe, illetve hatáskörébe tartozik.

Mindazonáltal tekintettel arra, hogy az 1906. évi november hó 11-ik napján tartott rendes havi közgyűlésen 26072—408—1896. szám a hozott határozattal az aradi vízvezetési művek üzembe helyezésének kezdő időpontjaként 1896. évi november 15-ik napja lett meghatározva, jöllehet a társulati alapszabályok 29. §-a és az üzleti mérlegek szerint 10 évi üzleti működés már 1905. évi december 31-én letelt, — minthogy a vízvezetési szerződés 18. pontjának 8. ik bekezdésében a tiszta jövedelem alapján való megváltás kezdő időpontjaként „az üzembe helyezés első 10 évének letelte” köttetett ki s így vitássá tétethetnék, valljon az üzembe helyezés napjától számított 10 év eltelté előtt a jövedelem alapján megváltás időpontja beállt-e? — ennek elkerülése céljából az 12088—280—1906 és 12575—320—1906. sz. közgyűlési határozatoknak a felmondás határidőjére vonatkozó intézkedései oda módosítandók, hogy a megváltás időpontja 1907. évi november 30-ik napjára állapíttassék meg és a felmondás erre a napra eszközöltessék.

Ebből folyólag 12088—280—1906. számú határozatnak azon része, melyben a társaság felhívatik, hogy a szakértő bizottságba három tagot jelöljön, — arra való tekintettel, hogy az üzembe helyezés első 10 éve csak 1906. évi november 15-én fog letelni, — hatályon kívül helyezendő és megbízandó a városi tanács azzal, hogy a város közönsége nevében 1906. évi november 16-án hívja fel újból az aradi vízvezetési művek részvénytársaságát, miszerint a megváltási ár megállapítására a szerződés 18. §-ának 2. ik bekezdése értelmében megalakítandó szakértő bizottságba a maga részéről három tagot jelöljön. Egyebekben 12088—280—1906. számú közgyűlési határozat egész terjedelmében érvényben fentartandó.

Mintán ily körülmények között a 19128/1906. sz. jelentésben az aradi vízvezetési művek részvénytársaság által történt szakértők megnevezése ezidőszakra nem lehet kötelező, ezennel előre figyelmeztetendő a társaság, hogy saját érdekében olyan szakértő bizottsági tagokat jelöljön, akik a bizottság tárgyalási nyelvét képező magyar államnyelvet a tárgyalások folytatásához szükséges mértékben bírják.

A 19128/1906. sz. jelentésben foglalt azon kívánság, hogy a szakértő bizottság működését meg ne kezdhesse mindaddig, míg állítólagos vitás jogkérdések bíróság el nem döntetnek, — a szerződés 18-ik pontja alapján elutasítandó.

Miről a városi tanács, az aradi vízvezetési művek részvénytársaság és a város által kijelölt szakértő bizottsági tagok értesítendők.

A jogügyi bizottság ezt a javaslatot egyhangulag elfogadta és pártolól fogja azt a közgyűlés elé terjesztetni.

Az ülésen *Institutoris* Kálmán polgármester elnökelete alatt jelen voltak: *Rosenberg* Miksa dr. és *Steinhardt* Mór dr. tb. főügyészek, *Robitzek* Agoston dr., *Varjassy* Lajos h. polgármester, *Müller* Lajos dr., *Reicher* Károly főügyész, *Salacz* Gyula, *Somló* Armin dr. és *Jegessy* Károly dr. alügyész.

A szerelem halottja.

(Öngyilkos nőtárs.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 6.

Szigetvár város társadalmi csendjét egy revolverlövés zavarta meg tegnapelőtt. *Nyáry* Lajos rendőrbiztos tizenhat éves *Erzsike* nevű leánya szerelmi bánatában szíven lötte magát s rögtön meghalt.

Nyáry *Erzsike* egyike volt a város legszebb leánykájának s fiatal kora ellenére is szinte szokatlanul sokat olvasott; talán éppen ez okozta vesztét, tette korán és tulságosan ábrándozóvá.

Szülei már néhány hónap óta azt vették észre, hogy *Erzsike* a szokottnál is szórakozottabb, gyakorta ül könyvvel az ölében, anélkül, hogy olvasna és többször látták, hogy leveleket ír, melyeket senkinek meg nem mutat.

Atyja utána járt a dolognak és a levelek nyomán nem volt nehéz megtudnia, hogy leánya csakugyan szerelmes és pedig olyan állásu fiatalemberbe, akhez *Nyáry* Lajos semmiesetre sem adhatta volna viruló leányát. De meg kétkedett is ennek az egészen fiatalos és ábrándos érzelmeknek a komoly és tartós voltában. Egyik este behívta magához *Erzsikét* és így szólt hozzá:

— Leánykám, mond, mi bajod?

— Semmi, édes apám, — felelt a lány és elpirult.

— *Erzsike*, ugy-e szerelmes vagy?

Erzsike sirva fakadt. Egy ideig hallgatott, aztán bevallotta:

— Igen, szerelmes vagyok.

— Nézd, leánykám — mondta *Nyáry* — te még nagyon fiatal vagy ahhoz, hogy megítélhesd azt, a kit kiválasztottál. Bíz meg bennem. Tudod, szerettelek és mindig gyöngöd, gondos apád voltam. Hidd el nekem, hogy érdemetlenül pazarolod a vonzódásodat. Mondj le róla, meglátod, hogy később hálás leszel irántam.

Erzsike nem felelt. Sirva ment vissza szobájába s azóta napról-napra szomorubb lett. A leveleket csak irta-irta egy sorjába. De apja nem engedte ezeket a leveleket utjukra.

Tegnapelőtt tudta meg ezt *Erzsike*. Főlkéreste apját és megkérdezte tőle, hogy megmarad-e elhatározása mellett. *Nyáry* Lajos a lehető legkíméletesebben tudára adta leányának, hogy szándéka nem változott.

Este felé aztán revolverdörrenés hallatszott *Erzsike* szobájából. Az apa rosszat sejtve rohant be, de már nem segíthetett leányán, a ki vérző homlokkal, holtan feküdt ágyán. Csak ennyit írt föl egy kis szelet papírra:

— A szerelem ölt meg.

A fiumei csata.

Megostromolt üzletek.

Tüntető a polgármester nyaralójában.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 6.

A fiumeiek és a szokolisták között kedden kitört zavargás hullámai még most sem simultak el teljesen. Az újabb történet eseményekről alábbi távirataink számolnak be:

Fiume, szeptember 6. Habár tegnap egy zászlóalj katonaság zárta el a *Susákba* vivő utat, mégis sikerült számos horvátnak a hidon átjutni és fiumei területen garázdálkodni.

Vio Ferenc fiumei polgármester, aki a nyarat a város mellett levő nyaralójában tölti, a tüntetés alatt Fiumében tartózkodott és felesége egyedül maradt gyermekeivel a nyaralóban. A tüntetők benyomultak a nyaralóba, átvágták a telefonvezetékét, beverték az ablakokat és a lakásban mindent összetörték, ami kezük ügyébe került. A polgármester felesége könyörgött, hogy kimélik meg gyermekeit és bocsásák szabadon a nyaralóból.

Azok a tüntetők, akiket a katonaság nem engedett át *Susákról* Fiuméba, a hidfőnél lerombolták az árusító bódékat, az árukat szétszórták. Majd megtámadták az olaszok üzleteit és az ajtókat összetörve, fosztogattak mindaddig, amíg a katonaság szét nem szórta őket. Megostromolták a fiumei cukorgyárat is és a gépeket összetörték. Az utcán megtámadták az olaszok őket, amire ezek revolverlövésekkel feleltek.

Ejjel a zavargás alkalmával négy munkást revolvergolyó ért. Egy közülük halálán van. A tüntetés reggel három óráig tartott. A rémes éjszaka után számos olasz és magyar polgár elhatározta, hogy *Susákról* átköltözik Fiuméba.

Azt az öt szokolistát, akiket kedden este letartóztattak, ma átkísérték az ügyészségre. Az öt horvátot harmincöt rendőrnök kellett kísérni, mert a tömeg bántalmazni akarta őket.

Fiume, szept. 6. A mai nap aránylag nyugodtan telt el, de a város izgatott, mert újabb tüntetésektől és zavargásoktól

félnek. Gyorsan híre terjedt, hogy *Budvenice* nyaralóhelyen a tüntetők behatoltak a polgármester villájába és ott nagy rombolást vittek véghez. Mindenki fel van háborodva a rendőrségnek ezen tehetlensége miatt és egyre szaporodnak a hangok, melyek az állami rendőrséget követelik. Tegnap este a *Fiumei Hírlap* szerkesztősege és annak szerkesztője, *Tóth Elemér* dr. lakásán is tüntetések voltak. Az olasz kereskedők ellen bojkottmozgalmat indítottak.

Budapest, szeptember 6. *Nákó Sándor* gróf fiumei kormányzó, aki *Andrássy Géza* gróf leányának nászünnepeére *Budapestre* érkezett, a fiumei zavargások hírének vétele után nyomban visszautazott *Fiuméba* s ezért az esküvői ünnepségen nem vett részt.

Fiume, szeptember 6. *Nákó Sándor* gróf kormányzó ma este érkezett meg *Fiuméba*. Az állomáson óriási tömeg várta, amely folytonos éljenzés között kísérté lakásáig. Itt a kormányzó magyar és olasz nyelvű beszédet tartott, amely után körülbelül egy óra hosszáig tüntett mellette a tömeg. Innen a közönség a polgármester lakása elé vonult, ahol hasonló ovációt rendezett. *Vio Ferenc* polgármester szintén beszédet mondott és nyugalomra intette a tömeget.

Lujza hercegnő gyermekai között.

(Találkozás Münchenben.)

— Az *Arad* *Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Frigyes szász király elvált felesége, *Lujza* hercegnő, *Giron* nyelvemester egykori szerelme, akinek kedvét odahagyta családját, férjét, gyermekait, a *Montignoso* grófnő nevet vette föl s szerényen, visszavonultan él *Firenzében*, ahol villát vásárolt és letelepedett.

A szerencsétlen asszony, akire rettentő sulyjal nehezedett a koronás asszonyok életének ezer apró és nagy tragédiája, ma már talán visszasírja azt a rideg, szeretet, szerelem nélkül való nyugalmat, amely a szász udvarban életét egykoron elkeserítette. Ma már talán vágyik vissza abba a környezetbe, ahonnan elkerült, de ahova számára nincsen visszatérés.

Az anyai szeretet ma is erős még benne s annak a megegyezésnek értelmében, amely annak idején közte és férje között létrejött, gyakorta felkeresi *Münchenben* gyermekeit.

Ezzel a jogával a hercegnő most is él. *Hollandiából*, ahol *Lujza* hercegnő a nyarat töltötte, tegnapelőtt *Münchenbe* érkezett s a *Hotel Vier Jahreszeiten* ben bérelt lakást. A hercegnő teljes inkognitóban lakott a pazar fényű szállóban, *Welder* grófnő néven. Állandóan fekete ruhában járt s társaságában felolvasónőjén kívül nem volt senki.

Tegnap délután közönséges egylovas kocsi megérkezett a szálloda elé két legidősebb gyermeke, ahol a felolvasónő fogadta és kalauzolta őket anyjukhoz. A találkozás megindító volt. A száműzött királynő görcsös zokogással ölelte magához gyermekeit, akik vele sírtak.

Lujza hercegnő közel egy óráig társalgott gyermekeivel s mindegyiknek egy-egy emléket adott ajándékba. A hercegnő még ugyanezen nap estéjén elutazott *Firenzébe*.

Esetek.

★

A gazdátlan rágalom.

Adva van egy szerencsétlen ember, a kinek verőfényes vőlegényi pályája mögött orvul lopózott a rágalom sötét árnyéka. És adva van egy másik ember, aki rejtett hadállásból vetíti nap nap után kegyetlen céltudatossággal az összhangot romboló árnyékot. Amazt, a vőlegény-embert jól ismerjük: az imént panasza ta el nekünk megindító lelki fájdalommal, hogy valaki — valami gazember — folytonosan névtelen levelekkel zaklatja a menyasszonyát, azokban költött rágalmakat szóró ellene, a becsületet gyalazza, bizonyára azzal a célzattal, hogy a bizalmatlanság örvényébe zuhasson az ő mosolygó boldogságát. A menyasszony — panaszkodik a megrágalmazott ember — láthatólag nem törődik a dologgal, újra és újra biztatja őt soha el nem múló vonzalmáról, de a család, a rokonság — ahogy mondani szokták — tekintélye egész sulyával ráfeküdt a legszentebb kötelekre és minden áron szét akarja szaggatni. Ilyen szomorú most a mi vőlegényünk helyzete.

A másik embert, a névtelen gazembert persze nem ismerjük. Ennek nem áll érdekében az ismerettség. Ez dugott helyről lövöldöz, hogy ha véres sebet ejt, ne lehessen nyakon csipni a gonosz lelkét. Ő ismeretlen tettes akarja maradni, nehogy fejét veszítse, ha kézre kerül. Keresése, fűrkészése: meddő fáradság. Aki tehát a névtelenül megrágalmazott embernek ezt tanácsolja, az rosszakarója. Ha valakit ki akarunk menteni a vízből, bizonyára nem úgy tesszük ezt, hogy a gonosz merénylő után futkosunk, aki belelökte. Hisz a fuldokló ember ezalatt belevész a vízbe, a menekülő tettes pedig eltűnik a bozótban. Inkább tűnjék el a tettes, de a vízbe lőkött ember zavartalanul örülhesen az életnek.

Ezen a logikus úton haladva, felkötöttük a mentőövet és a következőket tanácsoltuk a megmentésért esdő, kétségbeesett vőlegénynek:

— Ha magát a menyasszonya igazán szereti, akkor is szeretni fogja, ha ezüstkannal vannak eltemetve a muljában és ha a büntető-törvénykönyv összes paragrafusával ellenkezésbe jutott. Sőt ez esetben még olthatatlanabb lángolással fogja szeretni, mert a szerelem annyira kizárólagos érzés, hogy a legszűkebb területen érzi magát a legjobban. Az ön menyasszonya, ha önt igazán szereti, gyűlöli és megveti azokat, akik maga iránti hajszálmányi vonzalommal is viseltetnek. Még akkor is, ha férfiak az illetők. Mert ez esetben a menyasszonya azt akarja, hogy csak ő szeresse magát, egyes egyedül ő és senki más a világon. S ha ez így van, akkor a rágalom sánda árnyéka önként eltűnik, agyonüti a szerelem hevíző napjának alátűző sugárkévéje. — De ha a menyasszonya önt nem szereti igazán, akkor minden névtelen levél — megváltás, mert összeszaggatja a köteleket, amelyet úgy is a hazugság enyve tartott össze. — A rokonsággal pedig ne törődjék, mert az egyforma, akár van névtelen levél, akár nincs. Annak már megvannak a szerelemről a maga konzervatív fogalmai, amelyeket már a névtelen levél sem súlyosbíthat.

Befejeztük a mondandónkat s ekkor elősfordult a hátunk mögött a moralista, aki töredelmesen bevallotta, hogy véghalgatta az egész diktációt, s persze nem állta meg, hogy nyomban meg ne adja az ellengőzt, mondván:

— A rágalmazott levelek szerzője ismeretlen. Ez kétségtelen dolog. Amde a jellem, a becsület, a tisztesség se kutya Utóvégre, ha a házasságok az égben köttetnek is, mikor a boldog ifjú pár leszáll a földre, föl kell ruházni magát az említett holmikkal, különben a társadalom ellőki melegítő kebléről.

Végignéztünk a moralistán, egyszeriben megállapítottuk, hogy tisztára hülyeség, amit fecseg, de végre is kénytelenek voltunk koncedálni, hogy — neki van igaza. A naturalisztikus főfogást ma még véka alatt tartja a hazugságokon épült társadalom; inkább veszni hagyja a vízben fuldoklót, mintsem hogy kimentse és kénytelen legyen tisztá ruhával ellátni. Hiszen, ha belefult, kevesebben vagyunk egygyel (ami a mai általános főfogás szerint üdvös dolog), de meg kedvére vigyoroghat és moralizálhat az összecsapódott hullámok fölött jelentkező káröröm.

A moralista nem tudta kézrekeríteni a névtelen gazembert. Nem is kereste. — Ellenben a szerencsétlen vőlegényt azonnal kivégezte a helyszínen. Mi pedig a mi jó naturalisztikus főfogásunkkal tehetetlenül odéballottunk. Mert arra igazán nem válla kozhattunk, hogy a rokonságnak beszéljünk — szerelemről. (r.—a.)

Nagy tűz Budapesten.

(Egy háromemeletes ház veszedelme.)

— Az *Arad* *Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Budapest-ről jelentik, hogy ma délelőtt 11 órakor a *Wellisch Sándor* és *Gyula* építőmesterek tulajdonát képező, *Zsigmond-utca* 8. szám alatt levő háromemeletes lakóház eddig ismeretlen okból kigyullt és a tetőszerkezetnek legnagyobb része a lehető legrövidebb idő, alig egy fél óra alatt leégett és csakis a tűzoltóság és katonaság egyesített óriási munkájának köszönhető, hogy a 10. számú ház felőli tetőrészt, amelynek kigyulltása azomszédos háznak pusztulását jelentette volna, megmentették.

A tüzet *Jankovics Gyuláné*, egy a házban a földszinten lakó asszony vette észre, aki 10 perccel előbb a padláson járt, de akkor semmit sem látott. Mire a házbeliek a tüzet telefonon bejelentették, a második kerületi tűzörség már a helyszínére érkezett, mert a *Tölgyfa-utcai* tűzörségről *Sterskál József* őrparancsnok meg látta. Kivonult az I., II., III., V. és közpesti örség *Brewer* és *Kállay* segédtisztek és *Szcerbouszky* őrparancsnok vezénylete alatt a gőzfecskendővel és a magas tolólétrával. A rendőrség részéről megjelentek *Bossányi, Fasching* és *Kállay* rendőrfelügyelők kellő rendőrségedlettel, a gróf *Forgách-kaszárnyából* két szakasz utaszkatona, a *Rudatzky-kaszárnyából* pedig egy szakasz ötvenkettes baka vonult ki.

A ház négy évvel ezelőtt épült, 28 lakás és 4 üzlethelyiség van benne, hátsó része a *Henger-utca*-val határos, ahol a közúti villamosnak áramfejlesztő telepe van. Itten keletkezett a tűz, a telep nagy kéménye mellett. A harmadik emeleti lakók lakásai óriási veszedelemben voltak, a lakókat azonnal kihozták a lakásokból, amelyeket egyelőre bezártak. A ház harmadik emeletén a következők laktak: *Farkas Ferenc* miniszteri tisztviselő, *Fiedl Károly* vasúti hivatalnok, *Buffer* István ügynök, *Herceeg Béla* pénzügyminiszteri fogalmazó és *Nagy Pál* rendőrtisztviselő. Ezek a lakók, dacára annak, hogy a tüzet lokalizálták, a mennyezetnek nagymérvű megrongálódása miatt lakásaikat nem fogják használni.

Feltizenkettőkor a tetőszerkezetnek nagy része bedőlt, ezzel aztán a tűz alábbhagyott és fél két óra felé sikerült elfojtani. A kár igen nagy, de biztosítva volt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az *aradi Chewra Kadischa* szeptember 9-én d. e. 11 órakor az izr. hitközség tanács-termében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: A választmánynak előterjesztése a temető kibővítésével kapcsolatos költségek folyósítása iránt.

A névtelen levél.

(Elpáholtt denuncians.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Nem volt boldogabb ember a föld kerekén R. S. fővárosi hivatalnoknál. Alig két hete volt még csak nős és házasságában még csak egy parányi felhő sem mutatkozott. — A legkedvesebb teremtes, a kit feleségének nevezhetett, fiatal és szép volt, s így a mézes hetek a legnagyobb boldogságban teltek el.

A napokban azonban mély barázdák keletkeztek az ifjú férj arcán. Az ok, amely ezt a hirtelen változást előidézte, egy névtelen levél volt, amely így szólt:

Nagyon érdekes közleni valóm volna a feleségről, aki nem érdemli meg önt. Már leánykorában is mást szeretett s most is megcsalja önt. Ha bővebb felvilágosítást akar, úgy jöjjön ki hétfő délután a Stefánia-utra. Ismertető jelem — panama kalap és fehér szegfű.

A férj nem volt rest és kísértelt a Stefánia-utra. Az első ember, akibe belebotlott, egy panama-kalapos, fehér szegfűs fiatal ember volt.

— R. S. vagyok — mutatkozott be a férj. — Ön az, aki találkoznai óhajtott velem?

— Igen uram. Nagyon kedves, hogy eljött, nagyon is sok mondanivalóm van. De legyen erős.

— Oh én nagyon is erős vagyok!

Es hogy ezt nyomban bebizonyítsa, jöbről balról oly két hatalmas pofont adott a névtelen levelezőnek, hogy annak orrán száján rögtön előedt a vér. Az uttesten óriási kavardás támadt. A sétáló közönség összehorlódott s a nagy zavarban senki sem tudta, mi történt.

— Ez csak előleg volt a szíves információért! — ordított a férj.

Az inzultált ember, amikor kiszabadult a fiatal férj karjai közül, elmondotta, hogy a fiatal asszony egyik barátjának biztatta őt fel a denunciacióra. Miután őt gyengéd kötelékek fűzik az illető hölgyhöz, kénytelen-kelletlen engedelmeskedett a nem éppen hálás megbízatásnak.

A dolog vége pedig az, hogy a két fél kölcsönösen átnyújtotta egymásnak névjegyet és megindultak a lovagias tárgyalások. Holnap verekednek meg kardra az egyik fővárosi vívóteamben.

A cseregyerek tragédiája.

(Kilökött a robogó vonatról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Megrázó a tragédiája annak a kis sváb diáknak, akinek holttestét tegnap találták meg a szegedi rendező-pályaudvaron. A délutáni órákban a rendező-pályaudvaron egy tíz évesnek látszó diák holttestére bukkantak. A feje és a karja teljesen össze volt roncsozva.

A vizsgálat megállapította, hogy a kis halott Lux Mihály szécsénfalvi (torontálmegyei) diák, aki azért pusztult el ilyen tragikus módon, mert nem birt elszokni a szülői háztól. A flucska halálának meghatározó története ez:

E hétfőn elsején két sváb cseregyerek: a tizenegy éves Lux Mihály és a tíz esztendőes Schwarzs János érkezett a torontálmegyei Szécsénfalváról Hódmezővásárhelyre Lázár Imre földbirtokos házához, hogy az első gimnáziumba iratkozzanak.

Lázár hétfőn utazott el az ő két fiával Szécsénfalvára és amikor visszatért, már nem találta otthon a sváb cseregyerekeket. A házbeliek azt mondták, hogy a fiuk folyton az anyjukat kívánták és tegnap eltűntek.

Lázár megtudta, hogy a két fiú Szegedre

utazott. Utánuk ment, de már csak az egyiket találta életben. Ugyanis a fiuk tegnap haza akartak utazni, de nem a zombolyai, hanem a budapesti délután egy órai személyvonatra ültek föl. A rendező-pályaudvarnál vették észre tévedésüket.

— Ugorjunk le, hiszen jól tornászunk, mondta Lux Mihály és abban a pillanatban le is ugrott a robogó vonatról, amely a fejét és jobbkarját teljesen levágta.

A vonatot megállították és a másik sváb diákot letették. Lázár ezt visszavitte. A katasztrófáról táviratilag értesítették Lux Mihály szüleit. A kis fiú holttestét ma délelőtt a közkházban fölboncolták.

Gyilkos após.

(Leöltte a vejét.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Érdekes és lélektani mozzanatokban gazdag bűnügyben tartott ma délután az aradi esküdtbíróóság főtárgyalást. Farkas Juon almási lakos 1906. év március hó 12 ikén vejét, Szekuj Mihályt elomdarabokkal megtöltött löfegyveréből egyetlen lövéssel lelőtte. A kir. ügyészség gyilkosság bűntette miatt emelt ellene vádat.

A főtárgyalás adatai szerint vádlott mint egy négy évvel ezelőtt Szekuj Mihályt, mint vő fogadta házába. A vő azonban részeges, garázda, dologkerülő, kötekedő ember volt, aki merőben idegen embereket is gyakran ok nélkül megtámadott és késsel súlyosan megsebesített. Fellépése oly fenyegető volt, hogy feljelentést sem mertek ellene tenni, mert a feljelentésre újabb bántalmazásokkal felelt. Nem bírt vele se a falu jegyzője, se a csendőrség.

Ez az ember még a családját sem kímélte. Előbb erőszakos módon rávette az apósát, a vádlottat, hogy vagyona egy részét rá irassa. Midőn ez megtörtént, a vagyont csakhamar eldorbézolta és most már követelte apósától, hogy vagyonának még megmaradt részét is adja neki. Az após ebbe már nem akart beleegyezni, de az időtől fogva a garázda vő pokollá változtatta a családi életét. Szekuj Mihály állandóan ütötte-verte feleségét, anyósát, apósát egyaránt, kiknek sem éjjel, sem nappal nem volt nyugalomuk többé. Bántalmazásai, veszélyes támadásai és fenyegetései elől gyakran éjnek idején az ablakon át voltak kénytelenek menekülni és félelmükben igen sokszor saját házukból kiverve, szomszédoknál, degeneknél voltak kénytelenek tornácokon, istállóknak, padlásokon tölteni az éjjelt.

Azon napon is, amikor a vádlott vejét lelőtte, előzőleg veje által ismét súlyos bántalmazásnak volt kitéve. Már kora reggel elzavarta a verekedő vő apósát a háztól, a nap folyamán megverte, késsel támadt rá, szidalmazta és megdöléssel fenyegette. A vádlott nagy elkeseredettségében majdnem egy liter pálinkát fogyasztott el aznap. Estefelé haza próbált menni, de látva, hogy veje még mindig dühös, szomszédjához ment sludni. Akkor fogantott meg agyában a gondolat, hogy vejét megöli. Kiment a mezőre, ahol fegyverét elrejtve tartotta, visszatért, lesbe állt és az asztalnál éppen vacsoránál ülő vejére célozva, az ablakon keresztül lelőtte.

A mai tárgyaláson Szekolczay Lajos kir. ügyész gyilkosság bűntette miatt kérte elítélni, mert tettét előre megfontolt szándékkal követte el és mert az enyhítő körülmények mérlegelése a bíróság feladatát képezi. Kertész Miksa dr. védő az esküdtekre mély hatást gyakorló védő beszédében azt vitatta, hogy a vádlottban a sok keserűség folytán támadt viharos indu-

lat és az alkohol kábító gőze az akarat szabadságát elhomályosította. Végül a vádlott felmentését kérte.

A replika után az esküdtek rövid félórás tanácskoztak és a vádlottat úgy a gyilkosság, mint a szándékos emberölés bűntettének vádjától felmentették, mire Farkas Juont a bíróság nyomban szabad lábra helyezte.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* Turchányi Olga a Magyar Színházban. A Magyar Színház igazgatója Turchányi Olga az idei évadra állandó vendégül szerződtette. Turchányi Olga a nyáron a Városligeti Színházban nagy sikereket aratott, kiváló, temperamentumos színésznő, akinek szerződtetése a Magyar Színháznak feltétlenül hasznára válik. A *Milárdos asszony* és a *Vég övegy* című operettekben fogja a főszerepeket játszani.

* A Hadsereg. A napokban hagyta el a sajtót a *Hehs Vilmos* szerkesztésében Aradon megjelenő *Hadsereg* című képes havi folyóirat augusztus havi füzet. A *Hadsereg* megjelenése úgy fényes kiállításánál, mint nívós tartalmánál fogva valósággal eseményszámba megy. A vasos füzet telve érdekes aktuális közleményekkel, valamint művészes kivitelű képekkel s ezeknek tulajdonítható, hogy a nagy gondval szerkesztett folyóirat polgári körökben is közkedveltségnek örvend.

A milliomos felesége.

Szerelmi botrányok Péterváron.

Egy milliomos, egy tábornok és egy nagyherceg

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 6.

Pétervár-ról, ahonnan nap-nap után érkeznek hírek politikai gyilkosságokról és merényletekről, ma egy szerelmi tragédia részleteiről adnak hírt a táviratok. Az eset előzményei és szereplői miatt, akik Pétervár társadalmi életének legismertebb, legelőkelőbb alakjai közé tartoznak, méltán keltett feltűnést. Andrejev pétervári milliomos — mint azt egy távirat jelenti — féltékenységből agyonszurta nejét. Az asszony, aki 42 éves kora dacára még mindig nagyon szép, viszonyt folytatott *Pistolorsk* tábornokkal. Ez volt az oka, hogy Andrejev, aki nejét nagyon szerette, a féltékenységtől gyötörve meggyilkolta a hűtlen asszonyt.

A pétervári előkelő társaságokban már régóta szóbeszéd tárgya volt az a viszony, amelyet a dúsgazdag Andrejev neje folytatott *Pistolorsk* tábornokkal. Valami a fülébe jutott Andrejevnek is, aki ettől a perctől kezdve féltékenykedni kezdett és feleségét, valamint a tábornokot is állandóan figyelemmel kísérte. Kutatásai azonban nem vezettek eredményre, mert a szerelmesek oly jól tudták palástolni viszonyukat, hogy Andrejev semmi gyanusat sem találhatott, ami megerősítette volna a sok szóbeszédet.

Andrejev már azt hitte, hogy a pletykából egy szó sem igaz, az ügyben azonban később érdekes fordulat állott be. A napokban ugyanis *Pistolorsk*, aki ugylátszik, nem akart tovább az asszony nélkül élni, felkereste lakásán Andrejevet, akinek egész nyíltan elmondta, hogy szereti az asszonyt és feleségül akarja venni, mért is arra kéri, hogy nejétől váljon el. A meglepett Andrejev természetesen kiutasította a szokatlan kérelemmel a tábornokot. Ettől a perctől kezdve Andrejevnek nem találkozható a tábornokkal. Hogy mi történhetett a millio-

mos palotájában, azt senki sem tudja, ma azonban kipattant a véres szenzáció, hogy Andrejev dühében agyonszúrta feleségét.

Az esetnek különös érdekességet kölcsönöz az, hogy a csábító Pistolorsok tábornoknak, aki régebben nős volt, szintén volt egy hasonló családi regénye, amelyben ő játszotta a megcsalt férj szerepét. A tábornok nejébe, aki akkoriban Pétervár egyik legszebb asszonya volt, halálosan beleszeretett Pál nagyherceg. Az asszony viszont szerette a dallás nagyherceget és hosszabb időn át folyt közöttük a titkos viszony, míg Pistolorsok tudomást szerzett felesége hűtlenségéről és elvált az asszonytól, aki azután Pál nagyherceggel ment feleségül.

Valószínűleg a saját esete birta rá a tábornokot, hogy mindent elmondjon Andrejevnek és felszólítsa az elválásra. Azt hitte, hogy a milliomos is épúgy fog gondolkodni, mint ő. Sajnos, az emberi természetek különbözőek és Pistolorsok tábornok meggondolatlan lépésével nem a saját boldogságát, hanem az asszony tragédiáját mozdította elő.

Pétervárott, ahol a forradalom láza sok mindent elseper, elhalványt és háttérbe szorít, ez az eset mégsem tűnt el nyomtalanul. Sokat beszélnek a szép Andrejevne tragikumáról és némi részvét környezi Pistolorskot is, aki feleségét az asszony szeretője miatt vesztette el a szeretőjét pedig az asszony férje miatt.

Aki fűtül a magyarokra...

(A palermói konzul és egy magyar család.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

A nemzeti kormány uralma alatt a legdühösebb koalíciók is kénytelenek beismerni, hogy nem minden úgy történik, mint ahogyan ők remélték, amikor az új korszak beköszönésének örvendeztek. A honvédiaktanyákban, a templomokban és ünnepek alkalmakkor most is csak úgy rotyogtatják a Gotterhaltét, azaz pardon: „néphimnusz”, most is csak lefokozzák a magyar tisztelet a Kossuth nóta miatt és a külföldre szakadt magyar ember most sem talál pártfogóra a magyar-osztrák konzulátusnál. Egy szóval: nem mondhatjuk el azt, hogy „nem úgy van már, mint volt régen.” Sajnos: most is épp olyan szomorú állapotok uralkodnak, mint a „azaáruló” kormányok idejében.

A külföldi konzulátusoknál nem sokat törődnek azzal, hogy nemzeti kormány van Magyarországnak, hanem továbbra is fittyet hánynak a magyarokra. Amint az alábbi különös példa is mutatja.

Néhány év előtt vonult nyugalomba Kirner Dezső szegedi államvasúti főmérnök, aki mellbetegsége miatt az olaszországi Palermoba költözött egész családjával együtt.

Kirnerné tegnap Szegedre érkezett, mert a fia, Dezső, most akarja Szegeden leszolgálni egyéves önkéntesi idejét. Miután a kérvény fél esztendőig elintézetlenül hevert a honvédelmi minisztériumban, a mérnöknek személyesen ment föl és Josipovics horvát miniszter pártfogásával sikerült is neki a fia folyamodványát azonnal elintéztetni.

Most Szegedre jött, hogy Kocsor János kihágási bírótól hatósági bizonyítványt szerezzen a fia számára. Az urnő előadta, hogy szeretné az egész család megtartani magyar állampolgárságát, hogyan lehetne azt keresztülvinni?

— Leghelyesebb, ha a palermói konzulhoz tetazik menni, — mondta Kocsor.

— Dehogyan megyek oda, — mondta az urnő — hiszen a palermói konzul, Farvare Po-

jeró egy árva szót se tud magyarul, de még németül se. Ha valamelyik átutazó magyar hozzáfordul, elutasítja és kijelenti, hogy fűtül a magyarokra, mert neki negymilliója van. Ha idegen földről jövő honfitársaink keresztülutaznak a városon, mi látjuk el mindennel, mert Palermóban csak a mi családunk az egyetlen magyar család.

Ez bizony elég szomorú eset. Talán ideje volna már, hogy a kormány a külföldön baszkodó svaregelb konzulátusok megrenguázására lépéseket tenne.

A megtámadott minoriták.

(Az iskolaszék üléséből. — Tanítóválasztás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Háromszor kellett összehívni az iskola széket, hogy a tanyai iskola ne álljon tanító nélkül. Ma végre megtörténhetett a választás, nem csak azért, mert az iskolaszéki tagok kétharmad része megjelent, hanem mert harmadszori összehívás után minden körülmények között választani kell.

A választáson kívül egy érdekesebb epizódja is volt az ülésnek. A multkorai ülésen, abból kifolyólag, hogy a róm. katolikus plébánia egy ötödik hitoktatói állás rendszeresítését kérte, több iskolaszéki tag és az elnöklő polgármester is kritika tárgyává tették a katolikus hitoktatók tanítási rendszerét. Erre a kritikára választott ma Csák Cirjék dr. minorita rendfőnök. Az ülésről alábbi tudósításunk szól:

(A hitoktató-afér.)

Intitőrés Kálmán polgármester az ülés megnyitása után bejelentette, hogy Csák Cirjék dr. a napirend előtt szót kér.

Csák Cirjék dr.: Abból az alkalomból, hogy a szeptember 8-iki ülésen az iskolaszék azzal a kérvénnyel foglalkozott, amelyben a katolikus plébánia a hitoktatók szaporítását és egy ötödik hitoktatói állás rendszeresítését kérte, az iskolaszék, egyik aradi lap szerint, szót és a rendet megsértette. A sértést visszautasítja. A renddel sohasem volt baj a hitoktatás terén. Fájdalommal töltötte el őt, ha a támadások tényleg megtörténtek. Kéri a polgármestert, hogy nyilatkozzék. Állítólag maga Intitőrés Kálmán is megtámadta a rendet.

Intitőrés Kálmán kijelenti, hogy a minorita rend érdemei iránt mindenkor a legnagyobb elismeréssel volt a multban és van a jelenben is. Az iskolaszék legutóbbi ülésén csupán arról volt szó, hogy a hitoktatókat folyton változtatják. A plébánia egyik kerületéből a másikba helyezi át a hitoktatókat. Emiatt a tanítók panaszkodnak, mert szerintük ez a cserélés nem jár előnnyel a tanuló ifjúságra nézve. Csakis ebből a szempontból történtek a felszólalások, de a hitoktatás mineműségét nem tették kritika tárgyává.

Csák Cirjék dr. szerint a plébánia vezetősége szükségét látta a változtatásoknak. Ez a tanítás érdekében történt. Szilágyi igazgató azt mondta, hogy a minoriták egyszerre betoppannak az iskolába és mintegy abszorbeálják az iskolát. A minoritarend sohasem erőszakoskodott. Ezt a vádat visszautasítja.

Szilágyi György igazgató-tanító sajnálatának ad kifejezést, hogy Csák dr. nem informáltatta magát. Elismeri a minoriták kötelességtudását, de a hittan tanítása nehéz, mert a gyermekek nem szívesen tanulják. A hitoktatót gyakran változtatják. Célzerű volna, ha a hitoktató az év elején előadást tartana az iskola fontosságáról.

Csák Cirjék dr.: Ne lépjen túl a célt!

Szilágyi György: En végig hallgattam őt, hallgasson végig én is engem. Engem nem vezérel tendencia és elkerülök minden személyeskedést.

(Tanító-választás.)

Ezzel az incidens, amely kellemetlenül érintette az iskolaszéki tagokat, véget ért és a tanítóválasztásra került a sor.

Az iskolaszék a számos pályázó közül Vértés Károlyt választotta meg husz szavazattal a tanyai iskolánál megüresedett állásra. Két szavazatot kapott még Tichy Ferenc.

Az új tanító már holnap elfoglalja állását, fizetését pedig szeptember 1-től huzza.

Az ülésen Intitőrés Kálmán polgármester elnöksége alatt jelen voltak: Csák Cirjék dr., Salacz Gyula, Vizer Lajos, Reicher Károly, Steinhardt Mór dr., Múlek Lajos dr., Neuman Adolf, ifj. Nichtnébel Odón, Glück Károly, Kovács Vince, Dementos Lajos, Simon Karola, Bing Vilmos, Müller Gyula, Frint Lajos, Sente Lajos, Czukor László, Söfalvi György, Somló Armin dr., Nagy János, Zsupánszky Sztánkó, Maurer Mihály, Millig József iskolafelügyelő és Bonts Aurél jegyző.

Husz fillérért a halálba.

(Egy 13 éves fiú öngyilkossága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

A budapesti főkapitányságon mindennap bejelentik az emberek, hogy ez vagy az a tanoncgyerek eltűnt lakásáról. Ma is volt ilyen eltűnés, tegnap is volt, lesz holnap és lesz mindaddig, amíg a tanoncok a mesterek és mesterlegények önkényének lesznek kiszolgáltatva, amíg az ilyen — legtöbb esetben szerencsétlen gyerekek, ha tanulónak mennek, cselekedésbe kerülnek és az elbálja, pofozza, rugdossa őket, a kiknek a keze ügyébe akadnak, de a ruházkodás, táplálás, pihenőhely és idő olyan lesz, hogy a kutyáknak jobb jut, az igazvonó baromnak feltétlenül jobb.

Welsz Árpád egyike azoknak a szerencsétlen fiuknak, akik már 13 éves korukban meghasonlottak önmagukkal és a halált többre becsülik az életnél, amelyről nem tudhatnak még, csak a nyomorúságban volt részük.

Welsz Árpád Polacsek aranyművesnél tanonc a Nefelejts uca 17 ik száma házában. Kétségkívül ugynevezett rossz flu, akivel erőlyesen kell elbánni, de hogy az erőlytől annyira rettegjen, hogy előle a halálba meneküljön, az talán mégsem szükséges.

Az este Tégláss József rendőr, aki a Vigadó-tér közelében teljesített szolgálatot, látott egy vézna gyereket, aki gyanusan járt fel-alá a Dunaparton, aztán lement a vigadótéri hajóállomás egyik kikötőhajójára.

A rendőr most már utána ment, a gyerek észrevehette, mert hirtelen elhatározással beleugrott a Dunába. A rendőr azonnal hozzálátott kimentéséhez és szerencsésen ki is mentette a már eszméletlen fiút.

Kihivta hozzája a mentőket, akik beszállították a Rókus-kórházba.

Ílten az öt kihallgató rendőrtisztviselőnek azt mondta, hogy a gazdája pénzt bízott reája és ebből a pénzből ő husz fillért a saját céljaira elköltött. Azóta nem mert hazamenni, mert nagyon, de nagyon félt a veréstől, amiért a sikkasztásért minden valószínűség szerint kijárt neki és végül is elszánta magát, hogy inkább meghal, semhogy eltérje a verést.

Nincsen tovább. Welsz Árpád fel fog gyógyulni és hazakerül mesteréhez. A husz fillérért a leszámolás tehát csak elhalasztódott, de el nem marad.

Wekerle és Beck.

A kiegyezési tárgyalások előtt

Osztrák kioktatások.

A delegáció érdekességei

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 6.

Az egész politikai világ feszült érdeklődéssel várja a kiegyezési tárgyalásokat a két kormányelnök között. Jól értesült helyről halljuk, hogy a tegnapi minisztertanács foglalkozott a gazdasági kérdések komplexumával és az Ausztriával megkezdendő gazdasági tárgyalások dolgában a legfontosabb elvi megállapodások már a tegnapi minisztertanácson létrejöttek.

A magyar miniszterelnök tehát immár teljesen tisztázott állásponttal áll osztrák kollegája elé, aki — mint Bécsből jelentik — most szintén azon fáradozik, hogy minden tekintetben informáltassa magát az osztrák érdekeket illetőleg.

A politika eseményeiről az alábbi távirati tudósításunk számol be:

Wekerle Bécsben

Budapestről táviratozzák: Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután öt órakor a tegnapi minisztertanács határozata folytán Bécsbe utazott. Holnap tanácskoznia fog Beck báró osztrák miniszterelnökkel a közös ügyekkel kapcsolatos kérdésekről és holnap délután visszautazik a fővárosba.

Kiegyezési tárgyalások Budapesten

Budapestről táviratozzák: Tévés és nyilvánvalóan valami félreértésből származhat a *Neue Freie Presse* nek az a tegnapi híre, hogy Beck báró osztrák miniszterelnök szombaton, a hó 8-án Budapestre jön, hogy megkezdje a tárgyalásokat Wekerle Sándor magyar miniszterelnökkel.

Ebből a híradásból csak egy momentum igaz, és pedig az, hogy a tárgyalásokat csakugyan Budapesten fogják megkezdeni. Ebből a célból — mint értesülünk Wekerle Sándor miniszterelnök pénteken, a hó 7-én este Bécsbe utazik. A két miniszterelnök szombaton fog találkozni és akkor megállapítják majd, hogy Beck báró mikor jön Budapestre?

Természetes dolog, hogy a két kormányfőflunak csak az a feladata, hogy az elvi álláspontokat tisztázza, mert a tulajdonképeni tárgyalásokat a két állam szakbizottságai fogják elvégezni.

Az osztrák kormány álláspontja.

Bécsből táviratozzák: Jól informált körökben a következő képet körvonalozzák az osztrák kormány álláspontjáról a most kezdődő kiegyezési tárgyalásokban:

Az osztrák kormány, dacára a tömeges támadásoknak és sérelmeknek, amelyeknek a magyarok részéről ki volt téve, úgy, mint eddig, készséggel hajlandó pragmatikai és dualisztikus alapon létrehozni az egyezséget. Ha Magyarország erre az alapra lép, tág tér nyílik arra, hogy egyik, vagy másik állam tekintetbe vegye az egyik, vagy másik állam érdekeit és különösen Ausztria tekintetével legyen Magyarország csekélyebb pénzügyi képességeire. Ha azonban Magyarország államfőállását és teljes függetlenségét előtérbe helyezi, nem is várhatja, hogy másképp bánjanak vele, mint más idegen állammal. Ha a magyar kormány állandóan arra hivatkozik, hogy a mind-

inkább növekedő függetlenségi pártnak engedményeket kell tenni, úgy Ausztria részéről rámutatnak arra, hogy Ausztriában is van egy függetlenségi párt, amelynek zászlójára „*Los von Ungarn*” van írva. Ha a magyar függetlenségi párt nem feszíti túl a húr, úgy az osztrák kormány képes lesz az ausztriai függetlenségi eszméknek véget vetni. A legrosszabb eredménynyel végződne a tárgyalások akkor, ha Magyarország nemcsak a sovinsztikus törekvéseknek akarna eleget tenni, hanem a Széll-Károlyi féle kiegyezés materiális engedményeit is ki akarná használni.

Az új delegáció.

Bécsből táviratozzák: Jól informált körökből az a hír szivárgott ki, hogy az ideai delegációkat szeptember hó közepére hívják össze. S ami igen érdekes, s ami 67 óra nem fordult elő, az idén nem választanak új delegátusokat, hanem a múlt delegáció tagjai foglalnak helyet az új delegációban is.

Apponyi jubileuma.

Budapestről táviratozzák: A függetlenségi pártkörben tegnap este a fővárosban tartózkodó párttagok értekezletet tartottak és elhatározták, hogy szombaton testületileg elkísérik Jászberénybe Apponyi Albert grófot, hogy impozánssá tegyék a nevezetes jubileumot.

Tisza István a politikai helyzetről.

Budapestről táviratozzák: Politikai körökben azt beszélnek, hogy Tisza István, a volt miniszterelnök nyilatkozni kíván a politikai helyzetről. Tisza István Nagyváradon cselekszi ezt még szeptember hó 16-ikán, amikor ott az Országos Mezőgazdasági Egyesület közgyűlést tart.

HIREK.

— A városi vizsgálat vége. Az egyházban négy hétig tartott városi vizsgálat, amelyet György Henrik, az Andrássy Gyula gróf belügyminiszter által leküldött számtanácsos vezetett, holnap véget ér. György Henrik terjedelmes jelentést, amelyben részletesen kifejti a vizsgálat alatt tapasztaltakat, holnap nyújtja át Károlyi Gyula gróf főispánnak, aki a jövő héten kezdi meg a kötetre rugó jelentés tanulmányozását, György Henrik holnap este hagyja el a várost és a jövő héten már a számvevősegi, a főpénztári és az adóügyi hivatalok ismét visszanyerik régi képüket, — ha ugyan a jelentés nyomán hamarosan változások nem fognak beállni.

— Bonaparte herceg Budapesten Budapestről táviratozzák: Bonaparte Napoleon Lajos herceg, akinek az orosz hadseregben tábornoki rangja van, néhány nap óta Budapesten időzik. Tegnap a Park klubban ebédelt Scapary Pál gróf társaságában. A herceg, mint Szapary gróf vendége, ma Sorokúja-ura utazott vadászni.

— Katonai vendég. Vért-si Weiss Ernő vezérőrnagy, brigádéros tegnap este Aradra érkezett. A vezérőrnagy ma szemlét tartott az aradi csász. és kir. 12-ik huszárezred felett.

— Az Andrássy Liechtenstein ház. Budapestről táviratozzák: Ma délelőtt tíz órakor folyt le az egyetemi templomban ragyogó közönség jelenlétében, amelyben ott volt az ország arisztokráciájának a színe-java, Andrássy Géza gróf leányának, Andrássy Marica grófnőnek esküvője Liechtenstein János herceggel. Az esküvőn megjelent József főherceg és

Augusta főhercegnéasszony is. A templomi szertartás után reggeli volt a Park-klubban.

— A Himnusz és a románok. Karánsebesről táviratozzák: Az itteni magyarság körében nagy a felháborodás. Október hó 7-ikén lesz ugyanis a királysobor leleplezési ünnepélye, amelyen a karánsebesi román dalegyesületnek is részt kellett volna venni. Tegnap azonban az egyesület kijelentette, hogy az ünnepségtől távoltartja magát, mivel nem hajlandó a Himnusz énekelni. A román dalegyesület megbotrántoztató magatartását nagy izgalommal tárgyalják a magyarság körében.

— Haldokló tábornok. Trieszt-ből táviratozzák: Appel báró lovassági tábornok, Bosznia és Hercegovina volt katonai kormányzója, néhány nap óta súlyos betegesen fekszik. Orvosi főgyógyulásának reményéről lemondtak.

— Kulinyi Zsigmond síremléke. A Szegedi N pló boldogult főszerkesztőjének, Kulinyi Zsigmondnak síremléke már ott áll az elhunyt hantja fölött a szegedi temetőben. A sírkövet a hó 16-án, vasárnaphoz egy hétre fogják felavatni a Kulinyi emlékére szánt ünnepség keretében. Az ünnepséget a *Dugonics Társaság* rendezi. A temetőben végbemenő síremlék-feláva és után a társaság diszülést tart. Ezen Kulinyi Zsigmond emlékeztetőt Gelléri Mór fogja méltatni, utána pedig Szávay Gyula alkalmi költeményét szavalja el, majd Platé Bonifác dr. és Móra Ferenc tartanak Kulinyiról felolvasást. Az ünnepségen a V. H. O. Sz. vezetőségén kívül jelen lesznek a kereskedelmi és iparkamarák küldöttei is.

— A petrozsényi sztrájk. Petrozsényből táviratozzák: A mai nap csendesen folyt le: rendzavarás nem történt. Mintegy 500 napszámos ma felvette a munkát, köztük rendes bányászok is, az utóbbiak közül azonban csak kevesen, ezek is katonai fedezett alatt dolgoznak. Az igazgatóság ultimátuma tegnap este járt le. A munkajelzésnél azonban nem jelentkezett senkisé. Az ultimátumot csütörtök délelőtt 10 óráig meghosszabbították. Több munkáscsalád holmiját már összecsomagolta és elutazásra készül. A béketárgyalások az igazgatóság és a munkások között megszakadt. Ma reggel egy ismeretlen a munkásoknak negyven mázsa lisztből kenyeret süttetett és azt a munkások között szétosztatta, ezenfelül ugyanaz az ismeretlen hat mázsa szalonnát osztatott szét a sztrájkolók között.

Petrozsényből táviratozzák: Janza Vazul főszolgabíró 130 munkást megidézett, akiket izgatással vádolnak. Kihallgatásukat még nem fejezték be. A deési vizsgálóbíró és az ügyész megbízott is részt vesznek a vizsgálat vezetésében.

— Elhalasztott anket. Jeleztük, hogy Andrássy Gyula gróf belügyminiszter az anyakönyvi törvény módosításának tárgyában szeptember 10-re törvényelőkészítő szaktanácskozást hívott egybe, amelyre meghívta Fábry Sándor dr. békési főispánt is. Az anyakönyvi anketot, mint fővárosi tudósítónk jelenti, a belügyminiszter szeptember 20-ra napolta el. A szaktanácskozást a belügyminiszteriumban tartják meg.

— Az új üzletvezetőségek. A minap ismét cikkek jelentek meg az államvasuti üzletvezetőségek decentralizációjáról s meg volt említve, hogy valószínűleg a legnagyobb kiterjedésű szegedi és aradi üzletvezetőségek területéből hasítják ki a régebben tervezett két új üzletvezetőséget. E cikkek kapcsán egy várad lap úgy értesül, hogy egyik üzletvezetőségnak

Nagyváradszék lesz a székhelye. Más információk szerint *Szolnok* akarják az új üzletvezetőséget felállítani, de ennek a tervnek épp a végrehajtó körökben vannak ellenségei.

— **A mezőhegyesi sztrájk megszűnt.** *Mezőhegyesi* tudósítónk jelenti: A mezőhegyesi cukorgyár munkásai, a kik tegnap tudvalevőleg béremelésért mintegy ötszáz sztrájkba léptek, ma megkötötték az egyezséget az igazgatósággal. A mai békeltetési tárgyaláson ugyanis, a melyet *Petrovits* Mihály battonyai tb. főszolgabíró vezetett, *Martens* Cézár, a gyár igazgatója és az ötszáz sztrájkoló munkás hat kiküldött megegyezésre jutottak és pedig azon az alapon, hogy az eddigi két korona negyven filléres napidíj helyett november hó 1-ig három korona, november 1-től pedig a téli hónapok alatt napi két korona negyven fillér lesz a munkabér. A munkások az egyezés szerint holnap már munkába lépnek.

— **Érettségizett szabóinas.** Egy *Sonnenfeld* Vilmos nevű fiatal ember, a ki a besztarcebányai gimnáziumban jeles eredménnyel tette le az érettségit, — felment a fővárosba és felcsapott szabóinasnak. Most, hogy az egyetem auláját előzőlik a diplomára sóvárgó ifjak és mindenünnen felhangzik a jajveszékélés a lateiner pályák túlszűkösége miatt, valóban elismerést érdemel a besztarcebányai ifjú, aki olyan pályára ment, a hol sokkal jobban van biztosítva a megélhetése, mintha szaporitáná a foglalkozásánélküli jogászok számát, vagy ha együtt sirna a kliens szegény, fiatal ügyvédekkel. Uri ország vagyunk nagyon, az iparosság lenézett dolog s minthogy az ugynevezett uri pályák túl vannak zsúfolva, flainkból kalandorokat és szerencsevadászokat nevelünk. S ha akad egy élelőtánu fiatalember, aki megérti az idők jelét és a diplomás proletárságot a tisztességes megélhetést biztosító iparossággal cseréli föl, arról külön meg kell emlékezni; mert hát ez még nálunk fehér holló.

— **Tanári jubileum.** *Schmidt* János dr.-t az aradvárosi felső kereskedelmi iskola népszerű tanárát nagy meglepetésben részesítették tanártársai. Szeptember elsején volt ugyanis *Schmidt* dr. tanárkodásának 25 éves évfordulója és ezt tegnap, az iskolaév megnyitásának ünnepsége keretében meg is ünnepelték. *Institoris* Kálmán polgármester, az iskolafentartó Aradváros képviselőjében volt jelen, üdvözölte először a mítsem sejtő tanárt jubileuma alkalmából. Utána *Abrai* Lajos igazgató a kollegát, *Kovács* Gyula tanuló pedig az ifjuság nevében köszöntötte *Schmidt* János dr.-t, aki meleg szavakban mondott köszönetet az igazán meglepetésszerű óvációért. *Schmidt* dr. tiszteletére tanártársai tegnap este vacsorát is rendeztek, s lelkesen ünnepelték az Aradváros társadalmi életében is tevékenyen munkálkodó, népszerű tanárt.

— **Ezer család kitérése.** *Kolozsvár*-ról jelentik: Az erdélyi egyházi bíróság által elítélt *Irsay* József református lelkész ügye, mind nagyobb hullámokat ver. Egyik epizódja tegnap a járásbíró előtt nyert elintézését, ahol *Irsay* rágalmazásért feljelentette *Herepey* Gergely esperest, aki állítólag diffamáló nyilatkozatokat tett a lelkész előző élete ellen. *Herepey* esperes *Salamon* járásbíró előtt kijelentette, hogy a neki tulajdonított kijelentéseket nem tette, azokat a rágalmakat különben is valótlannak tartja és az eset felett sajnálkozását fejezte ki. *Irsay* híveinek magatartása egyébként mind fenyegetőbb jellegűt ölt a református egyházzal szemben. *Irsay* József és a vele együtt harcoló hívek elhatározták ugyanis,

hogy ha *Irsay* állásába vissza nem helyezik, kilépnek a református egyház kebeléből és mindnyájan áttérnek az unitárius hitre. Tegnap délután ez ügyben értekezlet volt a Csizmadiaszoborban, ahol *Fejér* János elnöklése mellett *Irsay*nak vagy ezer híve gyűlt egybe. Az elnök indítványára a jelenlevők mind aláírtak egy ívet, melyben a református egyház kebeléből való kilépésre kötelezik magukat. A kilépési nyilatkozatok gyűjtését folytatják, de már eddig is több mint ezer református család hagyta el vallását. Az aláírások egyúttal arra is kötelezik a híveket, hogy az isten házáat elkerüljék és megtagadják a kötelező egyházi adó fizetését.

— **Leányok romlása.** *Krakó*-ból táviratozzák: Az itteni rendőrség véletlenségből borzasztó bűntanyát fedezett föl. Egy *Cigánkovics* Anna nevű 13 éves leány iskolatársnőit, csupa 10—11—12 éves kis leányokat, bűnre csábította. Az ily módon keresett pénzért cukrot és gyümölcsöt vásároltak. A rendőrség *Cigánkovics* annán kívül még több leánykát letartóztatott. Az orvosi vizsgálat megkezdése után csaknem mindnyájukat kórházba kellett szállítani.

— **Szabósztrájk Dáván.** *Dáváról* jelentik: A dávai szabómunkások kimondották a sztrájkot, mivel *Szöcs* F. Lajos nagyiparos a szakszervezetet nem fogadta el és a szakszervezeti munkásokat elbocsátotta. A tárgyalásokat megkezdték, de *Szöcs* ragaszkodik feltételéhez. *Szöcs* a béremelést megadta, de a szakszervezetet el nem ismeri.

— **Változás az Acsev. menetrendjében.** Az Acsev. igazgatósága közli: Az 101, 102, 108 és 104. sz. gyorsmotor vonatainknak *Alvaca* állomáson a fürdőidény tartamára engedélyezett megállítást folyó évi szeptember 15-től kezdve megszüntetjük. Ugyancsak e naptól kezdve megszüntetjük helyi motorvonatainknak az *Alvaca* fürdőpark előtt való megállítást is. Vagyis az 1906. június hó 27-én kelt 5187—906. sz. alatt kiadott hirdetményünk szeptember 15-ik napjával hatályát veszti.

— **Makó új vasútja.** Igaz, hogy még nincs meg, de valószínű hogy meglesz. A *lőtkomló* — *maló* vasutáról van szó, amely egyúttal Makó városnak közúti vasútja is lenne amelyre nézve a város képviselője június hó 11-én tartott közgyűlésén kimondotta, hogy megvalósítását Makó város közgazdasági viszonyainak emelése érdekében feltétlenül szükségesnek tartja. Bizottságot is küldött ki az előkészületek megértelére, különösen fontosnak jelezve az utirány megállapítását. A bizottság azonban magától egy lépést sem tudott tenni, mert nem volt, aki utbaigazítást tudott volna adni. A vasut tervezője tudvalevőleg *Sármesey* Endre az Arad csanádi vasutak főfelügyelője, aki Milanóban időzött, s nem lehetett vele érintkezni. Most azonban hazajött s *Farkas* József polgármester ma levélben kereste meg, tudomására adva, hogy a város képviselőinek 40—50 tagját még e hó végén értekezletre hívja össze, az új vasut ügyében. Felkérte *Sármesey*t, hogy az értekezletre jöjjön el s adja meg a szükséges felvilágosításokat.

— **A villamos áram halottja.** *Lupény*ből táviratozzák: Az „*Urikány* Zsilvölgyi bányatársulat” tulajdonát képező *Lupényi* bányaüzemnél ma halálos kimeneteli szerencsétlenség történt. *Bozdina* Antal villanymotor-kezelő a vezetékekhez nyúlt, oly szerencsétlenül, hogy az 5000 Volt erejű áram aryonütötte. A szerencsétlenül járt ember teste szénné égett.

— **Kutba dobott aggastyán.** Egy elvetemült fiatal földmivest vittek Szentesről a szegedi kir. ügyészség fogházába. A fogoly *Macelka* József 28 éves szentesi földmivestlegény, aki merényletet követett el *Berezvai* Imre 81 éves dinnyecsész ellen. Főlkereste *Berezvai* János

veteményes földjét és dinnyét követelt az öreg csőszőlőtől. Az nem akart dinnyét adni, mire *Macelka* derékon kapta az öreg embert és a közeli *kutba* vetette. Ezután magához vett két dinnyét és megindult Szentes felé. A merényletnek négy tanúja is volt, akik az öreg embert kimentették a kutból, majd pedig *Macelka* József után iramodtak, akit sikerült elfogniok. Az öreg *Berezvai* a kiállott izgalmak folytán nagy beteg s a fején is megsebesült, mikor a kutba esett.

— **Az Acsev. kocsijai.** Az Aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága közli: Van szerencsénk a szállító közönséget értesíteni, hogy folyó évi szeptember hó 6-tól kezdve további intézkedésig, a kereskedőügyi m. kir. minisztérium engedélyével kocsijainknak rakodási idejét 12 nappali órától 9 nappali órára szállítjuk le. Egyidejűleg elrendeltük, hogy az árúk felvételénél ugyancsak szeptember hó 6-tól kezdve az üzletszabályzat 55. §-ának (2) és (3) bekezdésében foglalt megszorítások alkalmaztassanak.

— **A drága idők.** A *Zeit* írja az alábbi ujságot, amely nálunk nem nagyobb túlzás, mint a bécsi közönségnek.

1920. év. Müller és Mayer urak a nagy körben sétálnak.

Müller: És hogy megy a sorsa, kedves Mayer?

Mayer: Köszönöm. Ma igen üdének érzem magamat. Szerdán mindig szappannal mosakodom és ez mindig jó hatással van rám.

Müller: Boldog ember! Én ilyen fényűzést nem engedhetek magamnak. Szomszédom, a bankigazgató — ön tudja, milyen pöffeszkedő fráter ez — minden nap szappannal mosakodik. Minden második napon marhahúst eszik, vasárnap szárnyas is kerül az asztalra. S hetenként háromszor az összes szobáit fűteti.

Mayer: Mit nem mond? Szénnel?

Müller: Igen, kedvesem, szénnel, sziléziai szénnel. Különben most nekem is türehető melegem a szobáim.

Mayer: Mivel fűt?

Müller: A könyvtárrammal. Hiszen a könyvek most olyan olcsók. Legutóbb a feleségem Göthével nagyszerű gulyást főzött.

Mayer (kétkedve): Gulyást!

Müller: En istenem, mit csináljon az ember? A feleségemnek születésnapja volt s ilyenkor mégis csak ki kell rugni a hámból. Nagyobb előleget vettem fel. De mit látok? Hiszen ön új keztűt hord!

Mayer: Mi jut az eszébe! Ezeket nagy áldozatok árán ezélt nyolc évvel vettem. Az ember azonban kiméli a jószágát. Hát a cipőim nem tesznek önnek? Kutyá nagy szerencsém volt. Három hete ternót csináltam s akkor kiegészítettem a ruhámat egy pár cipővel és három inggel. Mulatságos, hogy a fehérneműboltban „gróf urnak” szólítottak.

Müller: Hát persze. Különben mi ujság? Olvasta már a lapokat?

Mayer: Igen. A mézások elhatározták, hogy a hus árát emelni fogják.

Müller: De mi közünk van nekünk ehhez?...

— **Szebbnél-szebb képek kerülnek ki mostanában Kossak** utoda műterméből. Ezek azok a képek, melyek „*Oelographia*” néven ismertek, most is van egy pár igen sikerült kép a butorkészítők kirakalában. Mindegyik mellett ott vannak az eredeti fényképek, úgy, hogy a közönség meggyőződhet azoknak hasonlóságáról. Ezen festmények már inkább a zsáner, mint a portrékhoz sorozható. Kossak utoda minden alkalommal bebizonyítja, hogy műintézte a legmagasabb színvonalon áll.

— **Egy népszerű.** A „*Moll-féle* sósborszesz” által a betegeknek egy ép oly gyógyhatásu, mint olcsó szer nyújtatik közvényes és csúszos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg árasztással együtt k. 1.90. Szétküldés naponta útvétellel *Moll* A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan

Moll-féle készítmény kérendő az ó gyári jelvényé
vel és aláírásával.

— Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere Vojtek és Weisznel Aradon. 112

Vérfürdő Ó-Becsén. Ostrom egy vendéglő ellen.

(Két halott, huszonegy sebesült.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

A bácskai bicskásoknak legkiválóbbjai a Tisza mentén most már az óbecsei, mert Zentán már a csendőrség alkalmazása megjavította a közbiztonságot. Ezek a híres óbecsei bicskázók minden vasárnapra gondoskodnak egy kis szenzációról, egy kis magyar véreresztéséről, de a legutóbbi vasárnap az óbecsei megszokott vérengzések sorozatából is magasan emelkedik ki, mert valóságos vérfürdőt rögzítettek a híres legények.

A rendkívül magas napszám, a pompásan sikerült termés, a piaci termékek rém drágasága sohasem létezett bő pénzforrásai a parasztságnak és a nagy jövedelem elvakítja az amugy is durva lelkületű népet, melyet tobzódásban, verekedésben lelő gyönyörét.

A vasárnapi verekedésnek eddig két halottja van, három halálos sebekben fekszik és ezenkívül mintegy husz legény van megsebesítve, akik orvosi segínyt vettek igénybe. De hány lehet olyan, a ki kisebb sérülésével hallgat és feni fegyverét a legközelebbi harcra, hogy a kapott ütlegeket és szurást kamatostól adja majd vissza.

A verekedés az alsóvárosi és a belvárosi legények között folyt le. Az egyik rész a legényegyletben mulatott, a másik csoport a Sörház helyiségében táncolt. Este felé, a mikor véget ért a tánc, csoportokban oszoltak a legények és készültek az úgy látszik, előre kiesselt harcra. A két csapat a fürdő-utcán találkozott, a hol röpt a téglák, durrogott a revolver és működött a bicska. Az utca lakói rémülve futottak össze. A közeli házak ablakai csörömpölve hullottak be. Káromkodás, ordítás hangzott mindenfelé és véres alakok hullottak a földre, vagy támaszkodtak a falhoz.

Az egyik összeszurkált legény a közeli vendéglőbe menekült, ahol hivatalnokok szórakoztak a kerthelyiségben. A véres legényt ottalmukba vették, kimosták sebeit, mire az üldöző ostrom alá vették a vendéglőt. Az ajtót bezáró vendéglősre revolvert fogtak, az ablakokat mind bezúzták és belövéldöztek a részeg rendőrök aszisztálása mellett.

Ugyanezen időtájt a Fő utcán emberhalál történt. Itt Sági Mihály híres kártyást leszúrta Sáfár János, akitől egész heti keresményét elnyerte. Az utcán követelte tőle vissza pénzét s mikor az nem adta, bicskáját beledöfte. Az éles kés a legény nyakerevét vágta át és az egész torkát, úgy hogy pár perc múlva a kártyás „krumpli” (ez volt Sági cefneve) halott volt.

Alig hogy eltakarították a megölt embert, még a vér párolgott, mikor a duhajkodó legénycsoport a helyre ért, ahol egymás között veszték össze és újra iszonyú vérengzés támadt, úgy, hogy az aszfalt még másnap is piros volt a vértócsáktól. A házak falai be vannak fecskendezve embervérrel. Talán forradalmi állapotban sem foly annyi vér egy utcán, mint itt. Leszúrtak, lelőtték minden szembejövőt. Egy hazafelé iparkodó legényt minden ok nélkül két helyen megsebesíttek. Az utca másik felén egy leányt kísértő iparossegédet hajszaál hja, hogy fejbe nem lőttek. Az orra előtt röpt a golyó a falba.

A vérengzés híre az egész város lakosságát felriasztotta. Este felé már nem mertek sétára menni az emberek. Az itt működő cirкус is megérezte ezt, mert az elsőrendű helyek üresen maradtak.

Hétfőn a verekedők kihallgatása egész népessé tette a városháza környékét. Bekötött közű és fejű legények jártak keltek. Az orvosok alig győzték akkor éjjel és másnap a sebészeti és látélet írási munkát. A közönség körében mindenki erről beszél és szigorú intézkedéseket követelnek, különösen pedig a tánchelyek bezárását.

Eddig két halott van: Sági Mihály és Csakó János, halálával vívódik Kéringer György és Csakó Mihály. Súlyos sebesülten kilencet ápolnak a kórházban, a többi — közel husz — otthon kezeli a kapott emlékeket a véres vasárnapnak, amely talán az e hó 15-én tartandó bérnialást megelőző vérkereszttség akart lenni.

CSARNOK.

Extasis.

Írta: Fehér Judit.

[1]

I.

Anna levelet kapott a gróftól.

— Nyugodt lehet, drága Annám, — állott a levélben — már nem vagyok beteg. Persze, a maga apja, orvos létére, sőt színben látja a dolgot. De bármint mond is: én nem hiszem, hogy komoly baja volna a tudósnak. Az a kis vérképed — amely már különben is elmúlt — nem egyéb, mint következménye annak a nagy izgalomnak, amely maga miatt testemet és lelkemet hónapok óta emésztli.

Kicsi Annám, ne vegye komolyan, amit most mondok, mert valószínű, hogy egy óra múlva magam is egészen másképpen fogok érezni; de nem vettem volna nagyon rossz néven a sorstól, ha betegségemben elpusztulok. Mily kéjes érzés, elégni fiatalon, a szerelem okozta epedés lázaiban! Maga megsiratott volna, míg így, lesz talán idő, hogy megátkozza a nevemet! ... Mert újra csak azt mondom, édesem, amit magának már oly sokszor megmondtam, hogy én nem vagyok az az ember, jobban mondva: az az Isten, akit maga bennem imád. Sőt gyarlóbb vagyok még, mint más emberek. Hiu vagyok, élvágyó, önző, még gyenge is egy bizonyos irányban; mert mit ér az, hogy másokkal szemben bátor vagyok a halálmegvetésig, amikor nincs erőm ellenállni vérem ama vágyainak, amelyeket a józan eszemmel elítélek.

Bizony, aranyom, az a szent férflu, akinek maga oltárokat emel, legfeljebb ha megtért bűnösnek nevezhető, de még annak sem igazán. Elmondom — mert egyszer ugyanis csak meg kell tudnia — hogy míg magán kereszttel meg nem szerettem a tisztaságot: érdeklődésem majdnem kizárólag azoknak az asszonyoknak szolt, akik maguk is férfimódra hazudnak, kéjvágyóak és brutálisak és akik a kezükbe került férfi megrontására és megalázására törekcszenek. Nemcsak dekadens fajám erélytelensége és a saját magam fiatalosága szolgáltattak ki nekik; mint ahogy rouéknak kiszolgáltatja tudatlansága és kíváncsisága a fiatal leányt, hanem inkább természetemnek ama bizarr hajlandósága, hogy amióta csak emlékezni tudok, a mások romlottsága mindig élnem izgatja a fantáziámat. Engem, — ne vessen meg ezért, kicsi Annám — szempontjaim szinte átkos sokoldalúságánál fogva, az emberi bűnök nem underitnak, mulattatnak inkább. ... Es hogy mindent meggyónjak magának, — a hazugság ugye nem méltó hozzánk? — azt is bevallom, hogy néha még most is ráéhezem azokra az erős izgalomokra, mint kigyógyult részeges az abszintira, — a melyek az olyan asszony közelségében várnak a férfira. De azért nem kell rám haragudnia. A magam vagyok én egészen, és régi bűneim kísértése dacára tudom s én érzem, hogy tönkre mentem volna, ha meg nem fűrésztettem lelkemet a reá tapadt piszokból egy tiszta lélek mélységében. ...

A maga apjának engedelmével lejöhettem ma először ide, a kis műtermembe, ahol a maga portréját skicceltettem, míg beteg nem lettem. Szívem hangosan dobogott, amikor belépve, rám tekintett az a gyönyörű, sötét szempár, amely előtt mintha éppen most nyílnék meg a mennyek országa, valami édes csoda, valami mindenki más számára elrejtett titok. ... Kit lát maga olyankor, amikor olyan különösen rám vagy fel az égre néz? De nem, ne mondja meg, ugyis hiába magyarázná. Én azt, úgy hiszem, csak akkor fogom igazán megérteni, mikor a maga szíve a szívem-mén fog dobogni.

Ma a haját próbáltam pingálni. Oh ha egyszer modell után festhetném ezt az aranybronzszínű hajkoszorút, amely úgy hat, mint egy izzó, vastag aranyszálakból sodrott, tömör és ragyogó ékszer. Ha modell után festhetném a maga üde, leányos nyakát, páratlan teint-jét, gyermekes száját, erős állát finom lapos orrcskáját, amely szabálytalanságával olyan pikáns ellenítje klasszikusan szép fejének. Imádkoznám magához, ha volna édes anyja, hogy jöjjön el egyszer a műtermembe, vagy így is, ha csak valamennyire is méltónak érezném magam ekkora kegy elfogadására.

Ámbár ha nagyon szeretne: eljönne egyszerre. De nem, ne jöjjön el még sem. Csak az ablakom alá jöjjön el, míg szobafogságom tart, mintha a kastély kerijében sétálgatna, hogy legalább egy pillanatig lássam.

Eljön? Előped maga után a maga szegény, szenvedő és szerelmes

Albertje.

(Polytatása következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Erdeklődő. (Paskota). Kérdezett négy darab Bazilika sorsjegye az eddigi húzásokban nem nyert semmit. A 419. sorozat 61. számú Bazilika sorsjegy után fennmaradt nyeremény szelvény minden húzásban a nagy nyereményekre játszik, tehát még érvényes.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 6.

Amerika 4/5 olcsóbb. Kínaiat és vételkedv elegendő. Elkelt 20,000 métermázsa 10 fillérrel olcsóbb áron. Az árak 50 kilónként számlálva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.—7.01
Áprillai buza 1907-re	7.31—7.32
Rózs októberre	6.05—6.06
Zab októberre	6.39—6.40
Új tengeri 1907-re	5.05—5.06

Zárás 5 órakor.

Buza októberre	6.98—7.—
Áprillai buza 1907-re	7.31—7.32
Rózs októberre	6.04—6.05
Zab októberre	6.39—6.40
Új tengeri 1907-re	5.04—5.05

Irányszat szilárd.

Zárás 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	672.75
Magyar hitelrészvény	810.—
Magyar koronajáradék	94.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	675.25
Déli vasút	189.75
Leszámlitokbank részvény	515.50
Magyar jelzálog hitelbank	524.50
Rima-Murányi vasmű részvény	583.75
Városl villamos vasút részvény	584.75
Konvertált jelzálogrészvény	134.75
Egyesült Budapesti fővárosi takpénzt.	2285.—
Adria tengerhajózási részvénytárs.	4450.—
Orosz járadék	79.10
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	—
Erzsébet szanatórium sorsjegy árában	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 6. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 112—113 fillérig; Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 117—118 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm felüli súlyban 123—124 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm felüli súlyban 126—127 fillérig. A hírtől sertésüzlet irányzata: Változatlan.

NAPIREND

Szeptember 7. Péntek. Róm. kath. naptár: Regina. — Protestáns naptár: Regina. — Görög-keleti naptár (aug. 25.): Bertalan. — A nap két 5 óra 26 perckor, nyugszik 6 óra 29 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Arad-ra küldött táviratát szerinti, a mai napra a következő időjárás várható: Hűvösebb, elvélve csapadék, zivatarok.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-látáza (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor József délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órákor.

Szeptember 8. A magyar szent korona országai vasutas szövetsége aradi kerületének népnépzése (Városi-utca). — Az aradi Meteor. kerékpárklub versenye délután 3 órákor a simándi úton.

Szeptember 9. Az aradi polgári lövészegylet díjlövésze és díszbája (Városi-utca).

Szeptember 12. Városi közgyűlés délután 4 órákor.

Szeptember 16. Evangélikus bál (Központi Szálló). — Az aradi óras és aranyműves segédek szakszervezetének szilveszterbárával egybekötött táncmulatsága (Városi-utca).

Szeptember 23. Foxterrier és tascó kiállítás Új-Aradon (Wallinger-kerthelyiség).

Károly esperes T. Szécsány. — Popesku Romulus gazdálkodó Aranyág. — Werner Ferenc tanító Temeskubin. — Moravicz Béla m. hivatalnok Budapest. — Gilasim Valér tanító M. Pécska. — Hirschl Lajos kereskedő N. Tapolcsány. — Fekete Gyula segédjegyző Hódos. — Vargha Károly tanító neje Szemlak. — Temesváry Ede gyári tisztviselő Nagylak. — Boja György lelkész N. Homorog. — Pap Lajos kereskedő Gyula. — Baász József tanító Déva. — Klein József hivatalnok Brassó.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Dr. Pollatsek Alfréd által az „Arad és Vidéke” 198. számában közzétett levél folytán magamat sértve érezvén, nevezettől lovagias elégtételt kértem. Segédek dr. Zboray Miklós és dr. Molnár Ákos orsz. képviselők szeptember 5-én a lefolytatott tárgyalás eredményeként az alábbi levél kíséretében nekem a következő jegyzőkönyvet küldték meg:

Nagyságos dr. Tagányi Sándor urnak Budapest.

Kedves Barátunk!

Az „Arad és Vidéke” című lapnak I. évi aug. [29-iki (198) számában] megjelent, és dr. Pollatsek Alfréd ur által aláírt cikkben foglaltakat magadra nézve sértőnek találván, megbíztál, hogy dr. Pollatsek Alfréd urtól nevedben lovagias elégtételt kérjünk.

Ennek eleget is tettünk.

A tárgyalás során dr. Pollatsek Alfréd ur megbízottal a mellékelt jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozatot tették.

Mint hogy a nyilatkozat szerint dr. Pollatsek Alfréd ur a fentebb említett cikkben foglalt sértésért lovagias elégtételt adni nem hajlandó, magunk részéről az ügyet befejezettnek tekintjük.

Budapest, 1906. szeptember 5.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Molnár Ákos s. k.

Dr. Zboray Miklós s. k.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten 1906. szeptember 5-én dr. Tagányi Sándor urnak dr. Pollatsek Alfréd ur elleni becsületbeli ügyében.

Jelen voltak alulírottak.

Molnár Ákos dr. és Zboray Miklós dr. lovagias elégtételt kérnek dr. Tagányi Sándor ur nevében dr. Pollatsek Alfréd urtól a neve alatt az „Arad és Vidéke” című lap 198. számában megjelent nyilatkozatban foglaltakért, melyeket felük magára nézve sértőnek tart.

Dr. Róza Vilmos és dr. Bleyer Vilmos, mint dr. Pollatsek Alfréd ur megbízottal kijelentik, hogy a fenthivatkozott cikket felük csak az ugyanezen ügyben előzőleg megjelent másik nyilatkozat tartalmának cífolata és a közvélemény felvilágosítása végett volt kénytelen ügyfele érdekeinek megvédése céljából, tisztán ügyvédi hivatásából kifolyólag közzétenni. Nem tartják tehát megengedhetőnek, hogy ezen ügy a hivatalos térről magánutraterelessék és hogy hasonló törekvések által ügyfelük az ügyvédi kötelességének a jövő-

* Az ezen rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget

ben való teljesen szabad elvégzésében ily módon netán megfélemlíthessék.

Megbizottak annál is inkább tartják a kérdés ezen elintézését egyedül helyesnek, mert a felek között semmi néven nevezendő személyes vagy egyéni ellentét sem a múltban, sem a jelenben fenn nem forgott.

Molnár Ákos és Zboray Miklós a fenti nyilatkozatot tudomásul veszik s mivel ez a kért elégtételt megtagadása, az ügyet maguk részéről befejezettnek tekintik.

K. m. f.

Dr. Zboray Miklós s. k. Dr. Róza Vilmos s. k.
Dr. Molnár Ákos s. k. Dr. Bleyer Vilmos s. k.

Ezen jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozatból mindenki meggyőződhetik, hogy dr. Pollatsek Alfréd nem vonta kétségbe, hogy az „Arad és Vidéke” I. évi augusztus 24-én megjelent nyilatkozatában sértés foglaltatik. De mindenki meggyőződhetik arról is, hogy dr. Pollatsek Alfréd ki sem jelentett, hogy a sértésért lovagias elégtételt adni kész.

Az „Arad és Vidéke” I. évi szeptember 5-iki számában — tehát a tárgyalások alatt — megjelent nyilatkozata pedig, melyben kijelenti, hogy a jelen ügyben az elégtétel adásnak és vevésnek csak egy útja van: a sajtóbíróság elé vitele a dolognak, nyilvánvalóvá teszi, hogy dr. Pollatsek Alfréd pimasz módon sérteni tud, de lovagias elégtételt adni hitvány, gyáva.

Dr. Tagányi Sándor.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi szeptember hó 1-től kezdődőleg

a minorita-rend palotájában
(Weitzer János-utca 2. szám a.)

a volt Klapok Alajos-féle

fényképészeti műtermet átvettem

és ott férjem vezetése mellett a mai kor igényeinek megfelelő

festő- és fényképészeti műtermet

2108 nyitok.

Kiváló tisztelettel:

Balassa (Blaschka) Ernőné.

MAGYAR
GYÁRTMÁNYU
„ÁRPÁD”
RAJZESZKÖZ
A LEGJOBB
ISKOLAI KÖRZŐ

Gyártja: SZÉNÁSY BÉLA

rajzeszköz- és papírmű-gyára

Budapest, IV., Ferenczlehel-tere 9.

1327

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 6. —

Központi szálloda. Vértess Weisz Ernő tábornok Temesvár. — Detschitz Lipót főmérnök Genua. — Kron József főmérnök Gelzen. — Negrotto Atila birtokos Milano. — Carpani I. főmérnök Genua. — Balogh Béni dr. orvos M. Bánhegyes. — Dadányi Lajos testőrkapitány Budapest. — Pisani Adolf főmérnök Genua. — Divosak Albin gyáros Prága. — Inkei Rezső mérnök Budapest. — Theodoroff Mihály mérnök Budapest. — Nagy Izsó főmérnök Budapest. — Dranovsky Vilmos utazó Grác. — Hermann Károly tanácsos Pausar. — Kabodó Károly főmérnök Budapest. — Kohn Mór bérő Puj. — Ernst Vilmos birtokos Debrecen. — Szenes Károly kereskedő Kolozsvár. — Ficzé Antal kereskedő Budapest. — Barkóczy Géza min. tanácsos Budapest. — Özv. Barkóczy Kálmán birtokosó Algyest. — Kádár János birtokos neje Ada. — Özv. Fek Antalné birtokosó Ada. — Czliaster Lajos birtokos Budapest.

Pannonia szálloda. Cselkey Aurél intéző Hull. — Potován István hivatalnok Debrecen. — Neuhör

Angol A kizárólagos posztó gyári raktárban
öltöny
35% megtakarítással szöveteket
árusítunk.

Leichner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17.
Fiuk részére maradékok kaphatók.

Nyári menetrend.

Érvényes 1908. évi május hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.
Arad ind.	5:09	8:18	11:25	4:16	4:51	9:50	
Sofronya	5:23		11:41		5:08	9:58	
Kurtics	5:37	8:36	11:55	4:36	5:25	10:08	
Löksháza	5:53		12:10		5:44	10:21	
Bánhidai major	6:02		12:16		5:51		
Országút	6:02				5:56		
Kétegyháza	6:10	9:00	12:26	4:59	6:06	10:40	
Kigyós	6:11	9:01	12:34	5:00	6:07	10:51	
Békes-Csaba	6:24		12:47		6:21	11:06	
Békes-Földvár	6:35	9:19	12:59	5:17	6:32	11:18	
Mezőberény	6:43	9:23	1:29	5:20	6:41	11:25	
Gyoma	6:56		1:42	5:31	6:52	11:35	
Szolnok	6:57		1:44	5:32	6:53	11:36	
Szajol	7:07	9:42	1:54		7:03	12:11	
Pusztapó	7:31	10:02	2:18	5:44	7:27	12:40	
Pusztapó	7:36	10:07	2:25	5:49	7:32	12:47	
Mezőtúr	8:02	10:29	2:53	6:21	8:00	1:17	
Pusztapó	8:03	10:30	3:05	6:33	8:01	1:29	
Szajol	8:27		3:28		8:25	1:47	
Szolnok	8:39		3:42		8:37	1:59	
Ujvárad	8:52	11:00	3:56	6:55	8:50	2:13	
Tápló-Szele	9:10	11:12	4:13	7:07	9:08	2:31	
Tápló-Szele	9:17	11:19	4:24	7:13	9:15	2:38	
Nagy-Káta	9:44	11:35	4:46	7:35	9:42	2:59	
Tápló-Szele	9:49	11:36	4:49	7:38	9:47	3:04	
Tápló-Szele	10:08		5:05		10:06	3:21	
Tápló-Szele	10:19		5:17	8:12	10:17	3:33	
Nagy-Káta	10:47		5:43	8:27	10:45	3:51	
Tápló-Szele	11:04		5:59	8:41	11:02	4:08	
Szajol	11:17		6:11	8:43	11:15	4:20	
Mende	11:31		6:24	8:56	11:29	4:33	
Gyömrő	11:39		6:32	9:04	11:37	4:41	
Maglód	11:46		6:41	9:13	11:44	4:50	
Rákóczi	12:11	12:59	7:06	9:23	12:09	5:00	
Kőbánya fel. p. u.	12:17		7:11		12:15	5:05	
Budapest k. p. u.	12:25	1:10	7:20	9:35	12:23	5:10	

Budapest-Arad.							
Állomások	Tv.	Sz.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.	Tv.
Budapest kpu. ind.			7:25	8:00	9:00	12:20	10:10
Kőbánya felső p. u.			7:37	8:10	9:10	12:30	10:20
Rákóczi				8:44	9:44	1:18	10:30
Maglód				8:52	9:52	1:26	10:38
Gyömrő				9:00	10:00	1:36	10:48
Mende			8:04			1:52	11:04
Szily-Sáp				9:11		2:07	11:19
Tápló-Szele				9:21		2:17	11:29
Nagy-Káta				9:41	3:04	2:32	11:44
Tápló-Szele				9:58		2:52	12:04
Tápló-Gyömrő				10:09		3:04	12:15
Ujvárad			8:59	10:24		3:21	12:30
Szolnok			8:59	10:27	8:38	3:41	12:33
Szajol			9:18	10:50	8:53	4:07	12:36
Pusztapó			9:23	11:09	9:00	4:14	12:38
Pusztapó			9:36	11:23	9:13	4:33	12:41
Mezőtúr			9:56	11:36		4:47	12:44
Gyoma			10:04	12:05	9:42	5:00	12:46
Mezőberény			10:05	12:10	9:43	5:26	12:47
Békes-Csaba			10:28	12:33	10:02	5:55	12:50
Békes-Földvár			10:34	12:40	10:03	6:06	12:51
Gyoma			6:07	1:04	5:22	6:33	1:02
Mezőberény			6:20	1:13	5:30	6:43	1:11
Békes-Földvár			6:23	1:15	5:32	6:45	1:13
Békes-Csaba			6:42	1:11	5:43	7:02	1:14
Kigyós			7:09	1:13	5:53	7:29	1:16
Kétegyháza			7:24	1:17		7:44	1:17
Országút			7:43	1:30	6:10	7:53	1:18
Bánhidai major			7:47	1:30	6:11	7:57	1:19
Löksháza			7:58			8:08	1:20
Kurtics			8:03			8:13	1:21
Sofronya			8:13		2:51	8:17	1:22
Arad			8:36	11:54	3:05	8:42	1:23
			8:51		3:15	8:57	1:24
			9:10	12:12	3:29	9:15	1:25

Arad-Tóvá.							
Állomások	Tv.	Gy.	Szv.	Gy.	Tv.	Szv.	Tv.
Arad ... ind.	10:15	12:22	2:30	4:02	7:04	5:51	6:35
Glogovác ...	10:33		2:44	4:13		6:03	6:46
Mondorlak ...	10:43		2:53			6:13	6:56
Gyömrő-Mén ...	11:10		3:13	4:35		6:42	7:25
O-Paulis ...	11:19		3:20			6:52	7:35
Paulis ...	11:31		3:33	4:48		7:03	7:46
Baracka ...	11:38		3:39	4:51		7:09	7:52
M. Radna (L.)	11:50	12:56	3:49	4:59	7:40	7:29	8:12
Milova-Odvos		12:57		5:09	7:43	7:34	8:17
Konop ...				5:24		7:54	8:37
Borsova ...				5:40		8:08	8:51
Soborsin ...		1:50		6:03	8:04	8:17	9:00
Zám ...		2:09		6:25	8:27	8:47	9:30
Mar. Illye ...		2:31		6:48	8:50	9:13	9:56
Déva ...		2:56		7:11	9:13	9:47	10:30
Piski ... (L.)		3:07		7:24	9:26	10:27	11:10
Szászváros ...		3:14		7:31	9:33	10:41	11:24
Alvincz ... (L.)		3:33		7:48	9:50	10:57	11:40
Alvincz ... (L.)		4:01		8:16	10:18	11:24	12:07
Gyömrő-Mén ...		4:16		8:31	10:33	11:39	12:22
Mondorlak ...		4:27		8:43	10:45	11:51	12:34
Glogovác ...		7:00		10:18	11:24	12:31	13:14
Arad ...		7:25		11:11	12:17	13:24	14:07

Tóvá.-Arad.							
Állomások	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.
Tóvá. ind.							
Gy. Iszert. (L.)							
Alvincz (L.)							
Szászváros							
Piski ... (L.)							
Déva							
M. Illye (L.)							
Zám							
Soborsin							
Borsova							
Konop							
Milova-Odv							
M. Radna (L.)							
Baracka							
Paulis							
O-Paulis							
Gyömrő-Mén							
Mondorlak							
Glogovác							
Arad							

Arad-Temesvár-Jászvás.			
Állomások	Szv.	Gy.	Szv.
Arad ... ind.	6:15	12:17	5:00
Uj-Arad ...	6:25	12:28	5:21
Németh-Ságh ...	6:42	12:44	5:47
Vinga ...	6:55	12:56	6:14
Orczyfalva ...	7:06	1:07	6:32
Merczfalva ...	7:16	1:17	6:50
Szt. András ...	7:27	1:28	7:12
Temesvár-Jv. ...	7:44	1:45	7:31

Temesvár-Jászvás.-Arad.			
Állomások	Szv.	Gy.	Szv.
Temesvár-Jv. ... ind.	8:25	2:10	9:17
Szt. András ...	8:49	2:28	9:41
Merczfalva ...	9:07	2:42	9:59
Orczyfalva ...	9:22	2:52	10:14
Vinga ...	9:45	3:09	10:37
Németh-Ságh ...	10:03	3:16	10:55
Uj-Arad ...	10:27	3:33	11:19
Arad ...	10:40	3:42	11:32

ARADI KÖZLÖNY.

A Felső. Vállalás- és közoktatásiügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fali

Térkép

108-144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára 10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva lécczel ellátva 8 koronáért

Kapható

Kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha a készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily poton áron beszerezhető.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

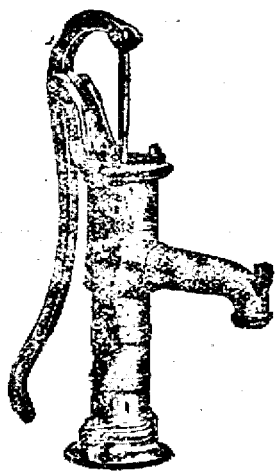
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztáltságot azonnal továbbítatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 3 évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummizott kender-csövek legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, min bármely bel vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

14741—1906. kh. szám.

Hirdetmény.

A mezőgazdasági termények hamisításáról szóló 1895. évi XLVI. t. cz. 2. § a, valamint az ezen törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 38286—1896 számú földmívelésügyi miniszteri rendelet 5 §-a tilalmazza a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek oly alakban való forgalomban való hozatalát, mely a közönséget a mezőgazdasági termék minősége tekintetében tévedésbe ejteni alkalmas.

Miután utóbbi időben ismételt fordult elő oly eset, hogy ezen minőségének meghatározása nélkül mint tej árusítottak a piacon: az ilyenemű visszaélés megelőzése céljából: akként intézkedtem, hogy a nem teljes tejet tartalmazó tejes kannákon „Lefőlőzött tej” felírás legyen elhelyezve.

Arad, 1906. évi szeptember hó 3-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

LIFKA-féle

Elektro-Bioskop

a Boczkó-utcán

egyedül álló szórakoztató intézmény.

Fényes villanyvilágítás.

Naponta 3 előadás:

7, 8 és 9 órákor este. Vasárnap és ünnepnapokon d. u. 3-tól óránként.

Minden 2-ik nap teljesen új műsor.

Ülőhelyek felnőtteknek: I. hely 80 fill. II. hely 60 fill., III. hely 30 fill. Tíz éven aluli gyermekeknek: I. hely 40 fill., II. hely 20 fill. Katonáknak örmestertől lefelé a III. helyen 20 fillér.

Tisztelettel:

Lifka Ernesztin,

2204

tulajdonosnő.

Kérem a czéget nem össze-
tévesztetni!

Úraságoktól

használt nyári és téli férfi ruhákat, utazó-bundákat, hálót, ebédlő- és más buterokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett. Kívánatra hazhoz is megyek. Frack öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett.

Kérem a czéget nem össze-
tévesztetni!

506—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város szegények házában elhelyezett egyéni részére a folyó évben szükséges ruhaneműk szállítására iránt folyó évi szeptember hó 10-én d. e. 10 órákor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: Fehérneműek és női ruhákra:

1. 115 drb férfi ing rendes fehér vászonból	á	3 k.	— f.	345 k.	— f.
2. 14 „ korbázi színes ing 145 cm. hosszú	á	3 „	40 „	47 „	60 „
3. 47 „ női ing rendes fehér vászonból	á	3 „	40 „	159 „	80 „
4. 115 „ férfi gatyarendes fehér vászonból	á	2 „	90 „	338 „	50 „
5. 50 „ törölköző	á	— „	70 „	85 „	— „
6. 50 „ vászon lepedő	á	3 „	50 „	175 „	— „
7. 30 m. l. b. kapc. vászon egy darabban	á	— „	30 „	9 „	— „
8. 10 drb szalmazsák	á	3 „	50 „	35 „	— „
9. 10 „ szalmazsák párna	á	2 „	— „	20 „	— „
10. 64 „ párna tok	á	2 „	— „	128 „	— „
11. 26 „ fehér pokrócz téli takaró	á	9 „	60 „	249 „	60 „
12. 15 „ női téli fejkendő	á	— „	90 „	13 „	50 „
13. 40 „ női nyári fejkendő	á	— „	40 „	16 „	— „
14. 72 „ női harisnya	á	— „	80 „	57 „	60 „
15. 80 „ női kék vászon kötő	á	— „	70 „	21 „	— „
Összesen				1645 k.	60 f.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10% a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatokat lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők. — Kikötöttik, hogy az árúknak hazai gyártmányoknak kell lenni, ami a szállítás teljesítésekor az eredeti szállító levelekkel és az eredeti számlákkal igazolandó. A minták a kamarái hivatalban tekinthetők meg.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi szeptember hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel s. k.
aljegyző.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Telefon 556.

Tüzifa

kartellen kívül

Első osztályu bükkhasáb tűzifa
Waggonkint jutányos áron
kapható

Szilágyi és Társa

2167 — özégnél

Arad, Boros Béni-tér 15. szám.

(Dengi ház.)

Egy gyakornok
azonnali belépésre kerestetik.

3839—906. p.m.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál legutóbb adót fizetőknek az 1907 lk. évre érvényes bíró ideiglenes névjegyzéke az 1886. évi XXI. t. cz. 25. § a alapján összeállítván, az 1906. évi szeptember hó 4 től kezdődőleg 15 napra közszemlére tétetik ki azaz, hogy az érdekeltek a fent határidő alatt azt a városháza emeleti tanácstermében a hivatalos órák a att betekinthetik és néteni felszólamlásait ugyanazon időtartam alatt a városi polgármesteri hivatalban beadhatják.

Aradon, 1906. évi szeptember hó 1-én.

Institúris,
kir. tanácsos,
polgármester.

Egy 3—4 szobából álló

ház

a belváros közelében

megvételre

kerestetik

Ajánlatokat „Magános ház,” jellegével a kiadóhivatal továbbít.

510—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a néhai Molnár Mátyás által bérlet gulyalegelő dűlőbeli 89 és 55. sz., továbbá a nagylegelő dűlőbeli 92. és 95. sz. 5—5 hold földnek 6 évre való bérbeadásá iránt folyó év szeptember hó 10-én d. e. 10 órákor árverést tart.

Kikiáltási-ár: I. a gulyalegelő dűlőbeli 89. sz. 5 holdnak holdankénti évi bér 34 kor. 50 fillér, II. a gulyalegelő dűlőbeli 55. sz. 5 holdra holdankénti évi bér 34 kor. 05 fillér, III. a nagylegelő dűlőbeli 92. sz. 5 holdra holdankénti évi bér 25 kor. 05 fillér, IV. a nagylegelő dűlőbeli 95. sz. 5 holdra holdankénti évi bér 28 kor. 60 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10% a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi szeptember hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE.

Ezer év a magyar nemzet történetéből.

..... IRÁK:

SZALAY JÓZSEF és BARÓTI LAJOS.

4 vaskos kötet.

Szalay József alapvető munkáját, melynek e má javított kiadása, a Magyar Tudományos Akadémia a Szilágyi félsz. jutalommal tüntette ki.

N. gyűjtés a történelmi képgyűjtemény.

1093 a szöveg közbe nyomtatott képpel és 97 műmelléklettel.

Ara vászonkötésben, a magyar szent korona dombornyomású képével díszítve 60 korona.

A Mátyás király korabeli Corvina kötéshez hasonló félbőrötés 70 korona.

Havi részlet 3 korona.

Előfizetési-iv!

Kelen D. és Társ. könyvkereskedése B.apest. IV. Rózsadomb-utca, ezennel megrendelem Szalay József és Baróti Lajos A Magyar Nemzet Története című művét, a mely 4 vaskos kötetben, negyedréti alakban, facemese, tehát soha meg nem sarguló papírra nyomva és illusztrálva jelenik meg rendkívül díszes kötésben. A teljes mű ára vászonkötésben a magyar szent korona dombornyomású képével díszítve 60 korona. A Magyar király korabeli Corvina kötéshez hasonló félbőrötés 70 korona és 3 koronás havi részletfizetésre szállítatik. A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételére kiegészítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatódó kötetek a részletek pótlásáig visszatartanak; a lejárt és be nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll a portaköltség becsapásánál is melletti postai megbízással beszélni. A részletek elutasítása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű teljes vételére esedékesse válik. A vételár első részlete a mű szállításkor utánveendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul vevem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján ezen nél megrendelem a fentnevezett munkát koronás vételért, a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett, fizetendő havi koronás részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg.....

..... könyvkereskedésénél.

Szövegi megállapodások árvevőtelének.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

Kölcsey - egyesület

Tessék
diva-
nptón
aláírni

Az ill. díjgyezék 30. tétele értelmében bélyegmentes. Aradon

Szabizadás Kézizadás

biztos megszüntetésére elismert legjobb szer a Hajós-féle

ÁLTALÁNOS HINTÓPOR.

Szárit — szagtalanít.

Kezelése igen kellemes. Ára 1 doboznak 70 fill.

Tyúkszemét

mindenki kiírthatja a csodás hatású világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

nem piszkít — nem ragadós.

Bámulatos eredménnyel használtatik mindenféle bőr-keményedésnél. Egy üveg használati utasítással 70 fillér.

Minden fogfájást azonnal megszüntet a Hajós-féle fogcsep. Ára 40 fillér.

Kapható az egyedüli készítőnél: 3861

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére.

A J Á N L J U K:

Arcz-cremek

Fogpasták

Illatszerek

Fogkefék

Hölgyporok

Szájvizek

Kölni vizek

Szappanok

Fogporok

Hajvizek

Fogcremek

Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

